

bibblan

Empati på biblioteket

SID 14

Gunnar Högnäs Ingen vanlig biblioteksfarbror

SID 26

Upptäck Finnas många skepnader

SID 20

Läs om värdbiblioteket och konferensprogrammet:
Föreningens 85 år firas i Vasa

SID 12 & SID 32

Innehåll 1/2023

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSDAGAR 2023

I maj samlas biblioteksbranschen i Vasa för våra årliga konferensdagar. Bekanta er med ett av värdbiblioteken, Academill, på sidan 12.

MEDLEMEN:
CHARLOTTA PANZERA

EMPATI PÅ BIBLIOTEKET

BIBLIOTEKSKONSTNÄRER HAR INTAGIT
BORGÅ STADSBIBLIOTEK

GUNNAR HÖGNÄS –
INGEN VANLIG BIBLIO-
TEKSFARBOR

BOKKARUSELLEN
SNURRADE IGEN

NYKOMLINGEN:
KAROLINA ZILLIACUS

Jippii – en tvåspråkig litterär knutpunkt	4
Bokkarusellen snurrade igen.....	5
Delaktighet genom Dialogpaussamtal.....	6
Biblioteken.fi har fått ett ansiktslyft.....	8
Notiser	10
Historisk tillbakablick	13
Biblioteket i Academills hjärta	12
Empati på biblioteket.....	14
Elements of AI.....	17
Bibliotekskonst – delaktighet genom kultur på biblioteket.....	19
Upptäck Finnas många skepnader.....	20
Bokrecensioner	23
Gunnar Högnäs – Ingen vanlig biblioteksfarbror	26
Kolumnen: Vi blev omskakade, men landar på fötterna igen.....	28
Medlemmen: Charlotta Panzera.....	29
Nykomlingen: Karolina Zilliacus.....	30
Möt föreningens nya verksamhetskoordinator	31

Digital dåtid, nutid och framtid

VÄREN ÄR SNART HÄR och FSBF:s Finlands svenska biblioteks dagar närmar sig. Programmet för dagarna är klart och anmälningen har öppnats. Gå in på våra webbsidor och anmäl dig om du inte redan gjort det!

Temat för årets biblioteks dagar är *Digital nutid genom historiens vingslag*. Också i det här numret av Bibban tar vi fasta på det digitala. Du kan läsa om två digitala tjänster som redan har några år på nacken men fortfarande är aktuella, nämligen Finna.fi som i år fyller 10 år och Biblioteken.fi, som har funnits ända sedan 1990-talet, men nyligen förnyats.

ChatGPT och artificiell intelligens har varit på tapeten den senaste tiden. AI kommer i framtiden säkert att inverka alltmer också på biblioteksarbetet. På Biblioteks dagarna får vi höra **Karolina Andersdotters** presentation *AI är här! Vad händer i samhället och biblioteken?* och här i Bibban kan du läsa om kursen *Elements of AI* och vad den har att ge biblioteksanställda.

En annan sak som den här vintern har väckt diskussion är undervisnings- och kulturministeriets bildningsöversikt som publicerades i januari. Bildningsöversikten målar en dyster bild av bibliotekens framtid. **Susanne Ahlroth** kommenterar översikten i sin kolumn och lyfter fram att den kanske ändå inte berättar hela sanningen. Bildningsöversikten ger ändå en fingervisning om att biblioteken får arbeta för att vara relevanta också i framtiden och inte

bara när det gäller det digitala. Översikten visar på att det finns en stark korrelation mellan samlingarnas storlek och både antalet lån och antalet besökare, vilket tyder på att den fysiska samlingen fortfarande i högsta grad är relevant.

För föreningen ter sig i alla fall den närmaste framtiden ljus. Vi får kontinuerligt nya medlemmar och vi har redan fått ett stort antal anmälningar till biblioteks dagarna. Dessutom har vi fått finansiering från Svenska kulturfonden för att tillsammans med Erte ordna Shared Reading-utbildningar på hösten. Sist men inte minst har vi fått en ny driftig verksamhetskordinator, **Michelle Mattfolk**, som vi presenterar i det här numret av Bibban.

Anna-Maria Malm
FSBF:s ordförande

Bibban

är Finlands svenska biblioteks förenings medlemstidning, som utkommer tre gånger om året. En webbversion av tidningen publiceras på www.fsbfi.fi där också tidigare nummer finns att läsa. Kontaktuppgifter till styrelsemedlemmarna finns på sidan 31.

ISSN (tryckta upplagan): 1459-5044
ISSN (webbversionen): 1459-5052

UTGIVARE

Finlands svenska biblioteks förening r.f.

Ansvarig utgivare

Anna-Maria Malm (ordf.)
fsbf@fsbf.fi

Chefredaktör

Sandra Herrmans
bibban@fsbf.fi

REDAKTIONS RÅD

Gun Vestman, Margareta Danielsson,
Anna-Maria Malm, Monica Sandström,
Lisa Ahlvik, Sara Söderbacka
Layout Heidi Jylhä, Solid Media
Tryckeri Forsberg, Jakobstad

ANNONSER

Vill du annonsera i Bibban?
Hör i så fall av dig till fsbf@fsbf.fi.
Annonsspriser:
Helsida (bakpärm) 350 €
Helsida (inlaga) 300 €
Halvsida 200 €, fjärdedelssida 150 €

MATERIAL

Material som skall publiceras i tidningen levereras enklast per e-post till fsbf@fsbf.fi. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera text och bilder före publikation och ansvarar ej för returnering av inskickat material.

Medlemsavgift

Ordinarie medlemmar 25 €
Arbetslösa, pensionärer och föräldralediga 10 €
OBS! Studerande: Gratis

Prenumerationsavgift

Inom Finland 35 €
Utomlands 45 €

Adressändringar och medlemsärenden

Adressändringar och andra medlemsärenden kan meddelas per e-post till fsbf@fsbf.fi

Webbplats www.fsbfi.fi

Pärmbild Kupolsalen i Nationalbiblioteket i Helsingfors.
Foto: Sandra Herrmans

Jippii – en tvåspråkig litterär knutpunkt

För andra året i rad arrangerade KulturÖsterbotten och All Things Content en branschdag för ungdomslitteratur i Vasa. Programmet var digert, tvåspråkigt och öppet för alla med intresse för litteratur och unga.

BRANSCHDAGEN gick av stapeln torsdag 23 mars, mitt i tågstrejken. Arrangörerna måste därför i snabb takt planera om dagen. I stället för att som planerat samlas fysiskt på Ritz i Vasa blev det ett hybridevenemang med största delen av programmet online. **Johanna Stenback** fungerade som moderator, en del av gästerna deltog online medan andra medverkade på plats.

– Med tanke på omständigheterna tycker jag dagen lyckades riktigt bra. Vi hade ett tekniskt problem med en medverkande som inte kunde logga in, men i övrigt löpte allt som det skulle, säger **Jenny Ingman** på All Things Content.

Ingman konstaterar ändå att det kändes väldigt tråkigt att inte kunna träffas fysiskt eftersom människomö-

tena är en stor del av poängen med en sådan branschdag.

– En viktig sak med Jippii är att den är tvåspråkig. Bokbranschen på respektive språk lever ganska åtskilda, därför är det så värdefullt att samlas kring ett gemensamt evenemang. Jag upplever själv att jag verkligen vidgat mina vyer då jag inför Jippii läst mer finsk ungdomslitteratur än vad jag annars gör, det har öppnat en ny värld för mig.

Diger eftermiddag

Branschdagen inleddes med en workshop i kreativt skrivande under ledning av **Rosanna Fellman** och **Piki Rantanen**.

– Det var en verkligt kreativ och rolig workshop. Jag följde med lite på sidan om och märkte att deltagarna, både unga och vuxna, vågade dela med

sig av sina texter, säger Ingman.

Under eftermiddagen följde paneldiskussioner, inledningsvis ett samtal med **Ingrid Finne** och **Siri Norrgård** som gav ungdomens perspektiv på läsning bland unga.

– Av den respons vi fått verkar just detta inledande samtal ha varit en ögonöppnare för många. Ofta tror vi vuxna att vi vet hur de unga tänker, många fick nog med sig en del nya tankar kring det, säger Ingman.

Bland eftermiddagens program kan nämnas **Lotta Dammerts** föredrag om Läsveskan, **Maria Lassén-Segers** samtidsspaning av ungdomsboken samt **Annika Åhmans** och **Alexandra Mangs** presentation av Unga Scenkompaniets verksamhet. Under temat "Fantasy som samhällskritik och spegel för rädslor och ångest" diskuterade **Magdalena Hai**, **Marjo Lemponen**, **Henna Johansdotter** och **Sara Ehnholm Hielm**. Serieskaparen **Aino Louhi** gav sin syn på "en berättares perspektiv på processen" i sitt anförande. "Vardagsrealism, det mest bekanta" funderade **Ellen Strömberg**, **Anna Friman**, **Salla Simukka** och **Saara Tiuraniemi** kring.

Dagen avslutades med estradpoesi av Rosanna Fellman och Piki Rantanen. Det var med andra ord en innehållsrik dag med många olika synvinklar på ungdomslitteratur.

Monica Sandström

Ingrid Finne och Siri Norrgård är ivriga läsare och kunde ge en värdefull inblick i ungdomens syn på läsning och litteratur. Foto: Monica Sandström

Bokkarusellen snurrade igen

Bokkarusellen snurrade för andra gången den 24 – 26 januari 2023. Under tre eftermiddagar samlades biblioteksanställda från olika håll i Svenskfinland för att berätta om böcker som utkommit år 2022. Under den första dagen låg fokus på barnböcker, den andra dagen både på barn- och ungdomsböcker och den tredje dagen på böcker för vuxna.

BOKKARUSELLEN ordnades för första gången ifjol i januari 2022. Då genomfördes Bokkarusellen helt virtuellt på grund av pandemin, men i år kunde bokpratarna från bibliotek i olika delar av Svenskfinland samlas i Böle bibliotek i Helsingfors, varifrån evenemang-
et direktsändes av Bibliotekskanalen. I år deltog 14 bokpratare. Bokpratarna hade under året som gått samlat på sig tips på böcker som utkommit under året och under Bokkarusellen delade de med sig av boktipsen.

Böcker för barn, unga och vuxna

Under Bokkarusellen presenterades pekböcker för de allra minsta barnen, bilderböcker för lite större barn, böcker för barn som just lärt sig läsa, högläsningböcker och lättlästa böcker. I Bokkarusellen ingick också presentationer av ett stort antal böcker för äldre barn och för ungdomar. Bokpratarna tipsade om barn- och ungdomsböcker tillhörande olika genrer och med olika teman: spännings- och skräckböcker, serier och grafiska romaner, fantasy och sci-fi-böcker, dystopier, böcker om vänskap, vardag och kärlek, samt faktaböcker. Bokkarusellen bjöd dessutom på många tips på intressanta romaner och facklitteratur för vuxna.

Nytt för årets Bokkarusell var att varje dag sammanfattades med en avslutande diskussion. Bokpratarna samtalade under diskussionerna om bland annat trender i utgivningen och vad de önskar se i årets bokskörd.

Inspirerande bokpratare. Lena Sångfors från Kronoby kommunbibliotek och Lotta Karlström från Nykarleby stadsbibliotek berättar om serier och grafiska romaner för årskurserna 1–9.

Missade du direktsändningen?

Ingen fara, du hinner ännu hoppa på Bokkarusellen! På Bibliotekskanalen.fi hittar du alla bokprat försedda med undertexter. Titta och lyssna på bokpratet, bli inspirerad och få tips att föra vidare!

En lista över de böcker som bokpratarna pratar om finns i en egen bokhylla med namnet Bokkarusellen 2023 i Boksampo.fi. I Boksampo kan du också läsa mera om böckerna och författarna.

Också presentationerna från Bokkarusellen 2022 finns på Bibliotekskanalen och en lista över fjolårets boktips finns i Boksampo.

Bokkarusellen fortsätter snurra

Bokkarusellen är ett årligen återkommande evenemang. Nästa år går Bokkarusellen av stapeln 23 – 25.1.2024. Välkommen med då!

Bokkarusellen arrangeras av Svenska samarbetsgruppen för utvecklingsuppdrag Åke i samarbete med specialuppdraget Erte (det riksomfattande specialuppdraget vid Seinäjoki stadsbibliotek gällande bibliotekstjänster som främjar barns och ungas läsande och läskunnighet) samt Bibliotekskanalen. Målgrupperna är i första hand personal inom bibliotek, småbarnspedagogik och skola, men bokpratet passar också alla andra som vill få tips om nyutkomna böcker på svenska.

Anna-Maria Malm

Delaktighet genom *Dialogpaussamtal*

Dialogpaus (på finska Erätauko) är en konkret metod för att föra samman människor till ett konstruktivt och jämlikt samtal om ett tema man vill få fördjupad förståelse för. Syftet med ett Dialogpaussamtal är varken att nå konsensus eller att lösa problem, utan att lyssna till varandra och se till att alla blir hörda.

För ett mindre inflammerat diskussionsklimat

Dialogpausmetoden utvecklades 2016 - 2019 av Sitra. Man ville stärka den finländska demokratin genom att förbättra det inflammerade diskussionsklimatet och minska polariseringen.

Efter utvecklingsfasen grundades Stiftelsen Dialogpaus av Sitra, Jenny ja Antti Wihurin säätiö, Suomen Kulttuurirahasto och Svenska kulturfonden. Stiftelsen arrangerar samtal om aktuella samhällsfrågor, ofta sådana som delar åsikterna och som gagnas av en djupare förståelse bland finländarna.

Ett av stiftelsens syften är också att sprida själva metoden, som kan användas i alla sammanhang där man behöver en djupare förståelse för ett ämne eller ett jämlikt bemötande – exempelvis som en del av beredning, beslutsfattande eller för att sammanföra aktörer. Metoden skapar delaktighet och leder i bästa fall till oförutsägbara insikter och nytt tänkande.

Spridningen av metoden har lyckats väl. I dag är till exempel närmare 200 organisationer med i Yle:s femåriga kampanj *Bra sagt*, som handlar just om att förbättra diskussionsklimatet genom Dialogpaussamtal.

Hur går det till?

Kännetecknande för ett Dialogpaussamtal är att man reserverat ordentligt med tid, så att man i lugn och ro kan lyssna till varandra. Då undviker man att samtalet bara blir ett ytskrap. Tre-fyra timmar kan låta som lång tid, men de flesta som deltagit i en så lång dialog förundrar sig efteråt över hur fort tiden gick. Det är möjligt att ordna ett Dialogpaussamtal som är mellan en och två timmar långt, men då ska man gärna ha ganska få deltagare. Man brukar säga att det optimala antalet deltagare är 10–12, men det går att vara lite fler eller lite färre också.

De bästa samtalen uppstår ofta när man sitter i en ring i samma fysiska rum, men digitala dialoger fungerar ändå förhållandevis väl. En viktig aspekt är också att man stänger sina telefoner under samtalet och fokuserar på att lyssna och knyta an till andras synpunkter när man själv uttalar sig.

Ett Dialogpaussamtal leds av en facilitator, vars uppgift är att se till att alla får komma till tals och att ingen dominerar diskussionen. Facilitatorn ställer frågor som hjälper deltagarna att utveckla sina resonemang, styr samtalet mot en fördjupad förståelse och påminner om respekten för andras synsätt. Dessutom ger hen instruktioner för smågruppsdiskussioner, korta

skrivuppgifter och liknande moment som kan ingå. Vid varje Dialogpaussamtal finns också en skrivare. Hen gör anonyma anteckningar som kan användas efteråt, exempelvis för utvecklingsarbete.

Vilka kan använda metoden?

Dialogpauskonceptet passar så gott som alla – man har till och med framgångsrikt testat så kallade Skidi-dialoger inom småbarnspedagogiken. Metoden går att använda internt på en arbetsplats, men syftet uppfylls bäst om man bjuder in personer med olika bakgrund utifrån. Alla deltar i rollen som sig själva, inte som representanter för någon eller något, och man uppmannas använda ett vardagligt språk och tala utgående från egna erfarenheter.

Det finns olika organisationer som utbildar Dialogpausfacilitatorer, men det står alla fritt att ta metoden i bruk, till exempel med hjälp av de verktyg som finns på Stiftelsen Dialogpaus hemsidor. En stark rekommendation är att man själv deltar i en eller flera dialoger innan man börjar använda metoden.

Katarina von Numers-Ekman
Dialogpausfacilitator och ombudsman
på Svenska kulturfonden

Biblioteksfunktionär och nybliven facilitator

I februari-mars arrangerade AKE Vasa och AKE Borgå en utbildning i att bli Dialogpausfacilitator. Utbildningen ordnades i samarbete med Dialogakademin och **Minna Lindström** och **Nina Hongell-Ekholm** fungerade som utbildare.

Cecilia Berg, vikarierande biblioteksfunktionär vid biblioteksfilialen Variska i Vasa deltog i utbildningen.

Hur var utbildningen uppbyggd?

– Utbildningen var uppdelad på två dagar. Första tillfället var i februari, och det andra i mars. Utbildningsdagarna utgjordes av en kombination av föreläsningar och par- och gruppdiskussioner, och mellan dem hade vi också en hemuppgift. Under den ena utbildningsdagen fick vi också själva prova på metoden i en diskussion.

Hur fungerade det att gå utbildningen på nätet?

– När det kommer till dialog och diskussioner finns det vissa fördelar att befinna sig på samma plats då man kan läsa av rummet. Men jag tycker ändå det fungerade bra att gå den här utbildningen på nätet. Att den ordnades online gjorde det också lättare att delta, då du inte behöver ta dig till en viss plats.

Vad fick ni lära er?

– Vi diskuterade vad en dialog är, gick igenom Dialogpausmetoden och dess verktyg och styrmetoder. Vi pratade också om metodens användningsområden. Av ledare kan den användas för att diskutera med sina anställda, och som bibliotekarie kan man ha nytta av den om man exempelvis ordnar diskussionstillfällen med kunder.

Cecilia Berg, biblioteksfilialen Variska i Vasa

– Metoden ska inte användas för att ta beslut, utan den erbjuder verktyg för att mötas och skapa förståelse. Det viktigaste är att alla som deltar i diskussionen är jämlika och att ingen dominerar.

– Vi fick lära oss hur man kan engagera tysta röster, och hur man kan dämpa ner personer som tar mycket plats, t.ex. genom att påpeka beteenden eller genom att avbryta.

Kan du ge något konkret exempel?

– Man kan till exempel säga: ”Nu har vi fått höra mycket från dig, vad har ni andra som inte hörts för tankar?” Facilitatorn kan också styra samtalet genom att dela in gruppen. En del har lättare att uttrycka sig i en pardiskussion än i en större grupp.

Var det något som var särskilt ögonöppnande för dig?

– Att en diskussion inte behöver åstadkomma ett beslut. Det viktigaste är inte att uppnå enighet, utan att uppnå förståelse. Att alla bär ett ansvar för att hålla diskussionen vid liv, och att man också bör ha förmågan att ta ett steg tillbaka och lyssna och ta till sig vad de andra har att säga.

Vilken nytta kommer du ha av det du lärt dig i framtiden?

– Jag tycker det var en bra grundläggande utbildning, och något som jag kan ha nytta av också i vardagen. I yrkeslivet kan jag tänka mig använda metoderna vid bokprat eller diskussionskvällar vid biblioteket.

Sandra Herrmans

Nyttiga länkar för dig som vill veta mera:

✓ Stiftelsen Dialogpaus

<https://www.dialogpaus.fi/>

✓ Bildningsalliansens projekt Dags att prata https://bildningsalliansen.fi/sv/projekt/pa-gaende_projekt/dags_att_prata/

✓ SFV:s Studiecentral, utbildningar i att leda Dialogpaussamtal <https://sfv.fi/sv/evenemang/>

✓ Kampanjen Bra sagt <https://yle.fi/aihe/s/10000586>

✓ DialogAkademin <https://dialogiakademia.fi/sv/>

✓ Facebookgruppen Dialogpaus på svenska

Biblioteken.fi har fått ett ansiktslyft

En uppdaterad version av webbplatsen Biblioteken.fi publicerades i december 2022. Sidorna har fått ny layout och uppbyggnad och innehållet har uppdaterats.

WEBBPLATSEN BIBLIOTEKEN.FI upprätthålls av enheten Nationella utvecklingstjänster vid Helsingfors stadsbibliotek, som sköter det lagstadgade nationella utvecklingsuppdraget. Biblioteken.fi är en av de webbtjänster som enheten upprätthåller. På webbplatsen finns information om och för biblioteksbranschen och den fungerar som en ingång till bibliotekens övriga riksomfattande webbtjänster. Webbplatsen är en svenskspråkig version av den finskspråkiga webbplatsen Kirjastot.fi. Den första versionen av webbplatsen publicerades redan på 1990-talet och hette då Puls på svenska och Syke på finska. Sedan dess har webbplatsen uppdaterats och förnyats flera gånger. De nyaste versionerna av Biblioteken.fi, Kirjastot.fi och Libraries.fi publicerades i december 2022.

Vad har förändrats?

En förnyelse av webbplatsen var nödvändig, eftersom den gamla webbplatsen till alla delar inte uppfyllde rekommendationerna för tillgänglighet och webbplatsen innehöll en del föråldrad eller irrelevant information som nu har tagits bort. Den nya versionen uppfyller tillgänglighetskraven och fungerar bättre i mobila enheter. För några år sedan gjorde vi enkäter både på finska och svenska om våra tjänster och vid förnyelsen har vi tagit i beaktande den respons vi fick via enkätsvaren.

Webbplatsen har fått en helt ny, fräschare och modernare layout och navigeringen har också ändrats. Totalt helt nya sidor har skapats,

föråldrade sidor har avpublicerats och de övriga sidorna har uppdaterats. På webbplatsen har vi nu bättre än tidigare skilt åt det innehåll vi erbjuder allmänheten och informationen för bibliotekspersonal.

Den finskspråkiga webbplatsen Kirjastot.fi och den svenskspråkiga webbplatsen Biblioteken.fi är efter uppdateringen väldigt långt uppbyggda på samma sätt och innehåller samma grundinformation. På den finskspråkiga webbplatsen finns ändå fortfarande mer innehåll, närmast sidor för olika projekt och information från olika samarbetsgrupper, såsom mötesprotokoll o.d. På Biblioteken.fi finns en del specifik finlandssvensk information som inte finns på de finska sidorna. Den engelskspråkiga versionen Libraries.fi skiljer sig från de övriga språkversionerna och presenterar information om biblioteken i Finland främst för en internationell publik.

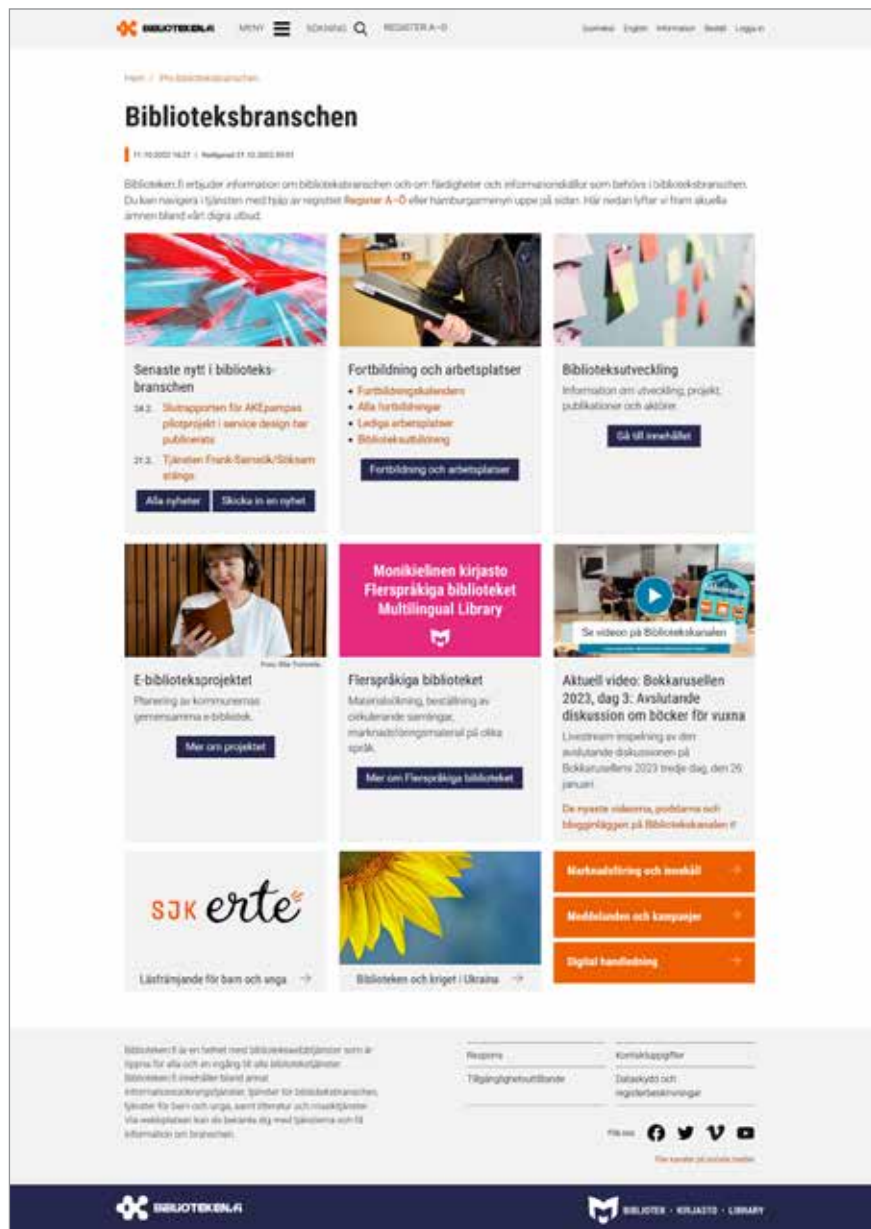
Tjänster och information för bibliotekens kunder

Den nya ingångssidan www.biblioteken.fi är riktad till allmänheten och fungerar som ett slags visitkort och ingång till biblioteken och bibliotekens riksomfattande tjänster. Den här sidan kan ni alltså gärna tipsa om och visa era kunder.

Via sidan hittar man tjänster som Finna.fi, Boksampo, Sidospår, Bibliotekskanalen, Länkbiblioteket, Biblioteksregistret och Fråga bibliotekarien. Här finns allmän information om biblioteken och deras samlingar, samt information om litteratur- och musiktjänster som biblioteken erbjuder. Här finns också en informationsök-

Mobilversionen av Biblioteken.fi:s ingångssida: Ingångssidan på adressen www.biblioteken.fi är riktad till allmänheten.

Biblioteksbranschen ingångssida: Information för biblioteksanställda finns på adressen www.biblioteken.fi/pro

ningshelhet med länkar till många olika informationskällor, specialdatabaser och register, samt en förnyad handledning för informationssökning med råd om hur det lönar sig att söka information och vilka olika sätt man kan använda för att hitta den. Alla de ovannämnda tjänsterna är naturligtvis inte bara riktade till bibliotekens kunder utan kan också användas i biblioteksarbetet, men på webbplatsen finns också information specifikt riktad till bibliotekspersonal. Den här informationen finns i en egen helhet: Biblioteksbranschen: Pro. Ingång till den här helheten finns också på ingångssidan www.biblioteken.fi.

Tjänster och information för biblioteksanställda

Bibliotekspersonalens egen ingångssida på adressen www.biblioteket.fi/pro lyfter fram sådant innehåll som används mycket, såsom information om aktuella fortbildningar och annat som är aktuellt inom biblioteksbranschen. All den information som är riktad till bibliotekspersonalen hittar man under hamburgermenyn som finns i den övre balken på varje sida. I menyn finns följande huvudkategorier:

- ✓ Aktuellt
- ✓ Fortbildning, utbildning och arbetsplatser
- ✓ Biblioteksbranschen och ut-

veckling (information om lagstadgade uppgifter, så som det riksomfattande utvecklingsuppdraget, de regionala utvecklingsuppdragen, RFV, specialuppdrag, UKM, projekt och publikationer)

- ✓ Marknadsföring och innehåll

(information om innehåll för bibliotekens webbsidor, material för marknadsföring, anvisningar om hur man kan delta i produktionen av de riksomfattande webbtjänsterna)

- ✓ Informationssökning
- ✓ Samarbetsgrupper
- ✓ Statistik
- ✓ Anvisningar och rekommendationer (anvisningar om till exempel fjärrlån, innehållsbeskrivning, katalogisering, anskaffning och upphovsrätt)

- ✓ Flerspråkiga biblioteket

Om det är något ämne du inte hittar på webbplatsen kan du söka det i den alfabetiska listan Register A-Ö som syns i den övre balken på varje sida.

I samband med förnyelsen avstod vi från namnet Fackkalendern som ända sedan 1998 använts för sidan där aktuella meddelanden, annonser om fortbildningar och lediga arbetsplatser publicerats. Vi publicerar ändå liksom tidigare nyheter, fortbildnings- och arbetsplatsannonser och andra meddelanden på webbplatsen och du får dessa meddelanden till din e-post, om du beställt dem. Aktuella fortbildningar hittar du i kalenderform i Fortbildningskalendern.

Vi hör gärna vad du tycker om de nya sidorna. Om du upptäcker något som inte fungerar på sidorna, inte hittar den information du sökte eller om du har utvecklingsförslag så kan du använda Respons-formuläret som finns på webbplatsen eller ta kontakt med redaktionen@biblioteken.fi.

Anna-Maria Malm
planerare för Biblioteken.fi

Medlemsregistret

NU I VÅR har vi på föreningen uppdaterat vårt medlemsregister och du har kanske märkt det i och med att fakturorna har bytt utseende. Vi vill påminna dig om att kontakta oss om du har nya kontaktuppgifter eller om du t.ex är/inte är berättigad till rabatterad medlemsavgift. Har du frågor så kan du vara i kontakt med verksamhetskoordinatören Michelle som nås på fsbf@fsbf.fi.

Förhandspuff!

SHARED READING kurs för bibliotekspersonal den 11-13.9 och 14-16.9.

Shared Reading är en spännande metod för högläsning och samtal i grupp. Anmälan öppnar under våren. Arrangörer är Finlands svenska biblioteksförening och Erte. Finansieras av Svenska Kulturfonden. Mera info kommer snart!

Dela med dig av guldkornen från ditt bibliotek under jubileumsåret 2023!

UNDER ÅR 2023 vill vi samla in bilder från våra medlemsbibliotek. Det kan vara bilder på fasader i vinterskrud eller vårljus, de finaste läshörnorna, de vackraste trapporna, eller andra kreativa platser i biblioteket. Vill du visa upp hur fint ni har ordnat det i ert

bibliotek? Ta en bild och sänd den till oss.

Tävlingen kommer att gå i två omgångar, under våren och hösten. Den första omgången pågår fram till sista april, och vinnaren kungörs under Biblioteksdagarna 11-12.5.

Instruktioner: Sänd in bilden till fsbf@fsbf.fi. Kom ihåg att spara

originalbilden. Fotona kan vara tagna med mobilkamera, eller med någon annan kamera.

Genom att delta i tävlingen tillåter du FSBF att använda ditt foto i tryck och i digitala kanaler. Fotografens namn anges vid publicering.

Klipp ur Bibbans jubileumsnummer som utkom år 2013.

Seminarium om amatörforskaren och biblioteket i Vasa år 1993.

Historisk tillbakablick

Med anledning av jubileumsåret tar vi oss en titt i föreningens arkiv.

Biblioteken engagerade sig i kommunalvalet 1992.

Södra Finlands svenska biblioteksförening löses upp 1982.

Coronapandemin ledde till tillfälligt branschbyte 2020.

Utbildningsprogram för behörighetsutbildning år 1985-1986

För 20 år sedan ordnades konferensen i Sjundeå.

Biblioteket i Academills hjärta

Ingången till bibliotek Agneta i hjärtat av Academill. Foton: Ellinor Hjerpe och Catrin Sandvik.

ACADEMILLBIBLIOTEKET ÄR Åbo Akademis biblioteks servicepunkt i Vasa. Biblioteket planerades och invigdes mitt under brinnande coronapandemi och verksamheten har nu efter två år hittat sina former.

Åbo Akademi lämnar Tritonia

I oktober 2019 kom beskedet att Åbo Akademi skulle lämna bibliotekssamarbetet vid Tritonia i Vasa. Det kom som en chock men samtidigt hade det under drygt ett års tid rått stor ovisshet kring hur högskolornas sam-

arbete vid Tritonia skulle se ut. Det var en lättnad att få ett klart besked och möjlighet att börja se framåt. Svenska Handelshögskolan hade tidigare sagt upp samarbetet och flyttat sin biblioteksverksamhet till Vasa stadsbibliotek vid årsskiftet 2020.

Det blev bråttom med planeringen eftersom dörrarna till det nya biblioteket i Academill skulle öppnas år 2021. Högskolorna hade under 20 års tid integrerat de tryckta böcker som anskaffats i gemensamma samlingar vid Tritonia. Det innebar mycket arbete att identifiera och fysiskt plocka ut ÅA:s material och att bygga upp de nya samlingarna som skulle flyttas. Alla vet också vad som hände i mars år 2020. Coronapandemin medförde att planeringen av det nya biblioteket till största delen skedde på distans. Samtidigt var övergången till distansarbete i slutändan något av ett lyckokast.

Organisatoriskt är Academillbiblioteket en integrerad del av Åbo Akademis bibliotek. Såväl förmän som merparten av kollegorna befinner sig i Åbo. När distansjobb blev den nya vardagen för alla spelade det plötsligt mindre roll att personalen är på olika orter. Det är nu helt naturligt att vissa dagar samarbeta mera med personer som är hundratals kilometer bort än med dem som sitter i samma korridor.

Trots utmaningarna som pandemin förde med sig höll tidtabellen och biblioteket invigdes officiellt 3.2.2021. Böckerna (omkring 30 000 band) placerades på tre olika ställen i hjärtat av Academill där de studerande rör sig som mest. Därtill förvaras specialsamlingar och pro gradu-avhandlingar i ett fjärrmagasin.

Meröppet nästan dygnet runt

Bibliotekets målgrupp är Åbo Akademis studerande, forskare och personal men även andra låntagare är välkomna. Bibliotekets samlingar är tillgängliga dagtid och även på kvällar och helger för den som har nyckel till

Bibliotekets samlingar är tillgängliga dagtid och även på kvällar och helger för den som har nyckel till Academill. Böckerna är placerade på tre olika ställen i hjärtat av Academill där de studerande rör sig som mest. Foton: Ellinor Hjerpe och Catrin Sandvik.

Academill. Bibliotekskortet aktiveras i en app (Tuudo) för alla ÅA-anknutna. Kunderna lånar och returnerar böckerna själv med låneautomater och vi har satsat på tydliga anslag så att kunderna vet hur de ska göra.

Servicedisken är öppen 2–3 timmar per dag för den som vill ha personlig service. Det finns ett tiotal läsplatser samt två bokningsbara gruppum, vilka används mycket flitigt. Den feedback vi har fått är att de studerande önskar ännu fler läsplatser. Det är glädjande att de studerande har hittat tillbaka till campus efter pandemins distansstudier. På det hela taget fungerar konceptet med meröppet bra för vår målgrupp och det är förstås bekvämt att kursböcker och annan litteratur alltid finns nära till hands.

E-resurserna ökar

I dagens högskolebiblioteksvärld är de tryckta samlingarna ändå bara en del av verksamheten. Allt mer litteratur finns elektroniskt och övergången till öppen vetenskap håller på att förändra den akademiska världens informationsförsörjning. Det här medför att kraven på källkritik och att bemästra olika sökstrategier har blivit större. För forskarna har kraven på öppen hantering av forskningsdata och att publicera sin forskning ökat.

Vi satsar mycket på att undervisa i informationssökning, att ge handledning och att vara ett stöd i denna typ av ärenden. Att anskaffa och hantera metadata för e-resurserna är också en viktig del. Fastän litteraturen finns elektroniskt krävs det mycket arbete bakom kulisserna för att kunderna ska hitta den. Men det är ändå en bra bit kvar tills allt material finns på nätet. Mycket av kurslitteraturen publiceras i Sverige och där har utvecklingen med e-bokslicenser för bibliotek gått långsamt framåt.

När dammet lagt sig efter att vi lämnade Tritonia går det att konstatera att var sak har sin tid. För högskolornas informationsbehov i Vasa är det i dagens läge tillräckligt med egna mindre campusbibliotek. E-resurserna upptar inget fysiskt utrymme och det nationella fjärrlånesamarbetet gör det möjligt att få tag på efterfrågat material istället för att själv upprätthålla stora boksamlingar. Tyvärr gick vi dock miste om den tvåspråkiga arbetsgemenskapen som fanns vid Tritonia, men förhoppningsvis går det att hitta nya samarbetsformer framöver.

Ellinor Hjerpe

Kunderna lånar och returnerar böckerna själv med låneautomater och vi har satsat på tydliga anslag så att kunderna vet hur de ska göra.

Empati på biblioteket

I Storbritannien uppskattar man att vart sjätte barn har problem med sin mentala hälsa. Nu deltar landets bibliotek i en årlig kampanj för att utbilda barn i medkänsla och att använda empati aktivt i vardagen. Sedan 2017 anordnas **Empathy Day** - empatidagen - där bibliotek enkelt kan delta med hjälp av färdigt material och omfattande boklistor. Bakom kampanjen står Empathy Lab, en förening som på vetenskaplig grund sammanställer handlingsplaner, skapar innehåll och utformar verksamheten.

TANKEN SOM LIGGER till grund för *Empathy Day* är att empati är en förmåga som människor kan lära sig. Endast 10 % av vår empati är genetiskt betingad medan resten kan övas upp och förstärkas när som helst under en människas liv. Empathy Lab är noga med att styrka och belägga sina påståenden med relevant forskning och deras officiella webbplats vimlar av hänvisningar, länkar och källhänvisningar.

Man understryker att empati är en oersättlig social kompetens - viktigare för barns inlärn timer än klassisk mätbar intelligens, viktigare för framgång i arbetslivet än akademisk utbildning. Empati hjälper också vår moraliska kompass och hjälper oss att fatta bra beslut.

Empathy Lab delar upp empati i tre huvudsakliga beståndsdelar. Att känna, där vi lär oss att inse att andra människor har känslor precis som vi. Att tänka, där vi lär oss att använda oss av vårt förnuft och vår fantasi för att förstå vad andra människor känner och upplever. Att agera, där vi eftersom vi känner och tänker vill hjälpa andra då vi kan föreställa oss vad de känner.

En av hörnstenarna som *Empathy Day* är byggd på är berättelsen som verktyg. Enligt studier aktiverar berättelsen den mänskliga hjärnan: då vi läser en facktext använder vi en begränsad

del av vår hjärna medan berättelser aktiverar i princip hela hjärnan. Berättelsen rör vid våra känslor och får oss att reagera. Litteraturen blir ett redskap för läsaren att sätta sig in i andra personers reaktioner, känslor och upplevelser och läsarens emotionella upplevelse av det lästa kan sedan överföras på riktiga människor utanför litteraturens värld.

Bibliotekens del av Empatidagen är delvis att framhålla berättelsens kraft och hjälpa till att framställa läsning som attraktivt för unga läsare men ambitionen slutar inte där. Biblioteken ska även vara en arena där barn och unga kan vara en aktiv del av det som pågår, där de kan skapa kontakt till andra människor och känna tillfredsställelse över att få delta i att skapa ett sammanhang och därigenom aktivt dela med sig till andra deltagare.

Ett viktigt verktyg för att skapa sammanhang är att man låter tonåringar sommarjobba i projektet med att leda lässtunder och andra aktiviteter för yngre barn som på så sätt får äldre läsande förebilder. Man arbetar också med babypoesi, inte minst för att bryta den isolering många småbarnsföräldrar kan känna.

Empathy Day har delvis vuxit fram som en reaktion på en samhällsutveckling där mängden hatbrott ökat lavinartat i Storbritannien under det senaste årtiondet. Grundarna bakom Empathy Lab är övertygade att man kan starta en rörelse som går emot den

utvecklingen, som kan ge människor bättre verktyg för att förstå varandra, sätta sig in i andras situation och förstå varandras känslor.

På Empathy Labs webbsida kan man se nuvarande projekt såväl som tidigare års kampanjer, där kan man ladda ned material som hör till kampanjerna och inte minst se de boklistor som hör ihop med Empatidagen och som ska locka sina unga läsare att tala om sina känslor och upplevelser tillsammans.
www.empathylab.uk

Tobias Larsson

Empatidagen den 8 juni

Skapa din egen Empatidag på biblioteket

Våra tankar efter empatiföreläsningarna i Tammerfors hösten 2022

ALLA FÖRELÄSNINGAR SOM man deltar i ger något åt det egna arbetet. Det kan vara ett boktips, en intressant metod som någon arbetat med eller en viktig diskussion med en kollega efter programmet. För oss två bibliotekarier, **Michelle Mattfolk** och **Anna Söderström**, som deltog i Läslust-seminariet i Tammerfors i oktober 2022, var empatiföreläsningarna något som stannade kvar länge och som vi genast visste att vi ville arbeta vidare med.

Det lät viktigt med en alldeles egen empatidag där man kan lyfta fram det här temat på ett intressant och mångsidigt sätt och skapa evenemang på våra hembibliotek med just precis det program som man själv vill, inspirerat av Empathy Lab.

Vi tänkte att vill ordna empatidagar på biblioteket i framtiden. Hoppeligen kunde den första ordnas 2024. Låt er inspireras att ordna något liknande också på era bibliotek! Empatidagen

ordnas varje sommar, i år den 8 juni. Här kommer våra tankar och idéer:

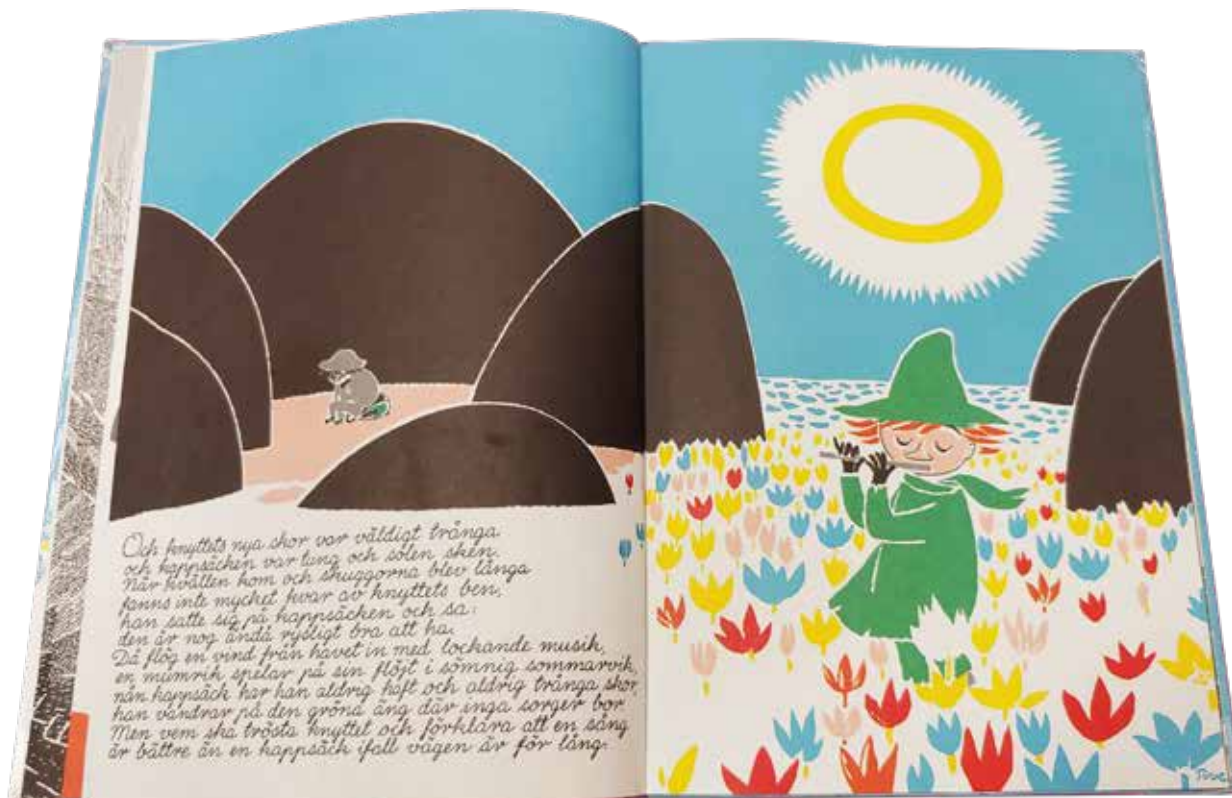
Program kring bilderböcker med empati som tema

Det finns många fantastiska bilderböcker och barnböcker med empati som tema. Det skulle vara underbart att fylla hembiblioteket med dem under empatidagen och ordna olika program utgående från dem. Exempelvis *Vem kan trösta knyttet* av **Tove Jansson** kunde levandegöras genom en bilderboksverkstad där deltagarna får stiga in bilderbokens värld och både lyssna till berättelsen och vara en del av den själv. Här kunde man tillsammans fundera på teman som vänskap, känslor och hur man kan hjälpa andra, och hur det kan kännas i olika situationer och vad man kan göra när någon känner sig ensam och skruddig som ju Knyttet gör.

Bilderboksverkstaden kunde göras

som en resa precis som Knyttet gör den. Man kan börja med att alla får vara med och packa en koffert och sedan ge sig iväg till fots. Man kan på förhand välja olika platser i boken som man vill besöka och därifrån plocka föremål som anknyter till berättelsen. Det kan vara Filifjonkans röda hatt, Snusmumrikens flöjt, en båt, en flaskpost, eller snäckan i havet. Man kan lyssna till flöjtmusik och genom den återskapa stämningen som finns i boken eller lyssna till snäckans hemligheter. Ett fiskenet kan också vara bra. Och man kan pröva på att göra en krigisk dans. Man kan varva högläsning av berättelsen med besök på några platser i boken där föremålen dyker upp.

Det som är viktigt under hela resans gång är att prata med barnen om hur det kan kännas om man är lika ensam som Knyttet och vad man kan göra för att hjälpa någon som känner så. »

Vem kan trösta knyttet av **Tove Jansson** är ett exempel på en bok som kan levandegöras genom en bilderboksverkstad där deltagarna får stiga in bilderbokens värld och både lyssna till berättelsen och vara en del av den själv.

» Man kan också hjälpa Knyttet att skriva brevet till Skruttet, om hur allt kändes för Knyttet i boken och sedan läsa breven högt om barnen vill. Tillsammans med barnen kan man fundera på hur man kan hjälpa Knyttet på varje uppslag i boken, att våga ta plats och göra sig hörd.

En annan härligt empatisk bok är *Astons stenar* av **Lotta Geffenblad**. Den handlar om Aston som vill rädda och ta hand om alla stenar i världen. Också **Stina Wirséns** härligt känslolärande bokserie *Vem* passar jättebra för en empatidag, som sagostundsböcker, bilderboksverkstadsböcker eller som bas för något kreativt pysselskapande. Alla kan t.ex. få rita sin alldeles egna *Vem*-figur och de kan få vara med i en dockteater med någon av böckerna som grund. *Vem*-böckerna finns också som bokbio, med tillhörande pedagogiskt material på www.bokbio.org.

Sommarpraktikanter läser för de yngre

Högläsning i olika former ska absolut finnas under ett sådant här evenemang. Ett koncept som vi fastnade för,

som de använt sig av i Empathy Lab, är att engagera äldre elever att läsa för yngre elever. Här kunde man till exempel engagera ungdomar från lokala ordkonstverkstäder som *Unga poeters sällskap* runt om i kommunerna, som kunde delta i empatidagen och läsa för de yngre barnen. Här får äldre och yngre barn kontakt med varandra och det är just det här som Empathy Lab talar om, att biblioteken blir en arena där barn och unga aktivt får delta och mötas.

Kompispoesi – lämna några snälla ord efter dig

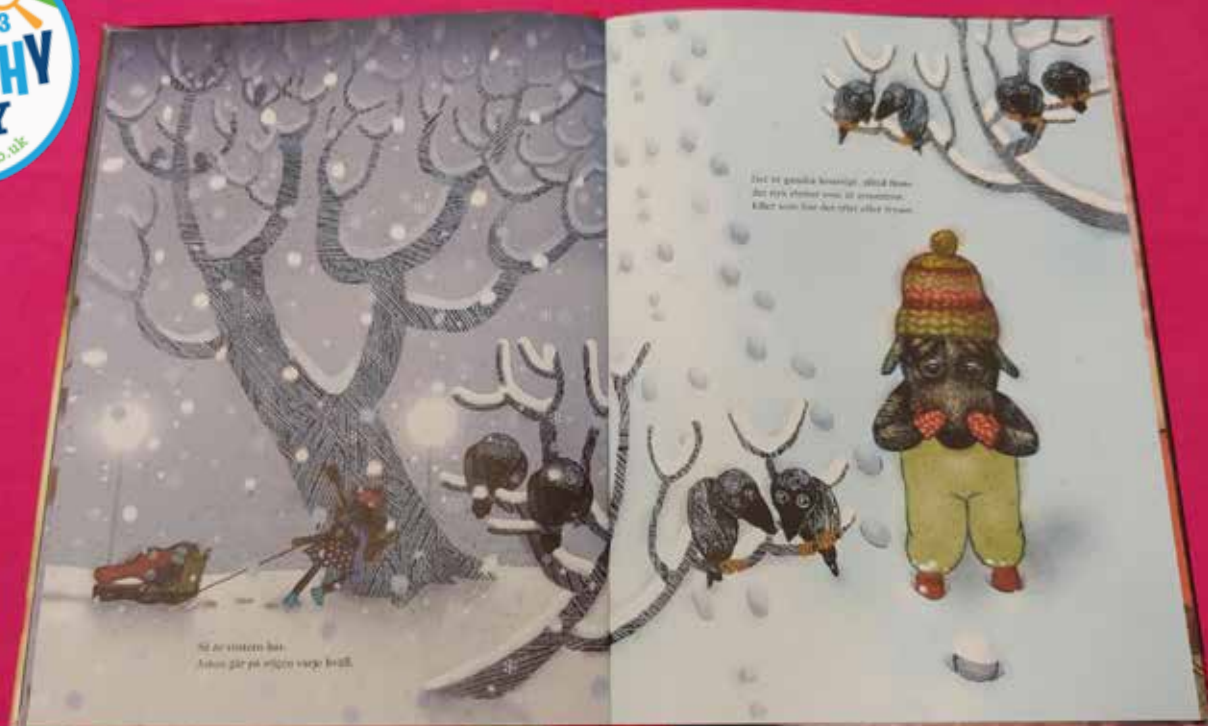
Vi tänkte mycket på det här med att dela med sig, och göra någon annan glad. Hur kan man göra det? Det som vi kom på och som är ganska lätt att möjliggöra i ett bibliotek är att skapa en samlingsplats: en vägg, eller en klädhängare eller en växt, som man kan fylla med snälla ord som man själv skulle vilja höra. Man kan skriva till en osynlig vän, eller skriva till Knyttet, om något som gör att Knyttet blir glad. Och allt finns framställt så att vem som helst kan läsa och ta del av allt det fina.

Empatiglasögon – skaparverkstad

På Empathy Lab kan man inspireras av många olika program och metoder. En som vi fastnade för var att skapa empatiska superhjälteglasögon. Mallen för dem finns på Empathy Labs hemsidor, men man kan också enkelt skapa en egen mall, som man skriver ut och barnen får klippa till och dekorera precis som de vill. Idén med glasögonen är att man med hjälp av dem lättare kan hjälpa andra, man får empatiska superhjältekrafter och ser om någon behöver piggas upp eller behöver en vän. Alla har superempatikrafter och med glasögonen kanske man ser det som behövs bättre?

Mera information om empatidagen och Empathy Labs olika metoder finns här: empathylab.uk

Michelle Mattfolk
Specialbibliotekarie
Helsingfors stadsbibliotek

Astons stenar av **Lotta Geffenblad** handlar om Aston som vill rädda och ta hand om alla stenar i världen.

Elements of AI

ger inblick i teknologin bakom artificiell intelligens

Bibliotekarien **Satu Laukkanen** har gått den allmänbildande grundkursen *Elements of AI*. I den här texten lyfter hon bland annat fram vilken nytta biblioteksanställda kan ha av att gå kursen där hon till exempel fick lära sig om hur AI påverkar informationssökning.

TEKNOLOGINS FRAMFART syns även i vår vardag i biblioteken. Tidigare talades det mycket om hur algoritmer påverkar rangordningen av sökresultat t.ex. på Google, men nu har vi också ChatGPT att förhålla oss till inom informationssökningen. ChatGPT kan generera svar i essäform. Både algoritmerna som påverkar sökresultaten på Google och ChatGPT bygger på teknologi som innehåller artificiell intelligens (AI), men vad är det vi egentligen pratar om då vi pratar om AI?

Kurser öppna för alla

Det kan emellanåt kännas överväldigande att hänga med i den senaste teknologiska utvecklingen, men på sistone har det kommit flera avgiftsfria IT-kurser för den som vill lära sig mer. De flesta av kurserna är MOOC-kurser, alltså *Massive Online Open Courses*. Det betyder att vem som helst får läsa dem, oberoende av om man är inskriven vid en högskola eller inte. Ofta kan de läsas i helt egen takt och de är inte beroende av plats eller föreläsningstider.

Den som vill veta mer om AI kan bekanta sig med kurshelheten

Elements of AI, som ordnas av bl.a. Helsingfors universitet. Den består av delkurserna Grunderna i artificiell intelligens och Bygga AI. Grundkursen kan läsas på svenska och den som vill få studiepoäng kan göra kursuppgifterna. Kursmaterialet är öppet för alla, så det går också att bara läsa teorin. Inga förkunskaper i programmering eller matematik behövs för att läsa grundkursen och kursmaterialet ger flera exempel på hur AI märks av i vår vardag. Den som gör uppgifterna kan få två studiepoäng för grundkursen.

Grundkursen har sex delområden som behandlar definitioner, problemlösning, maskininläring, neuronnät och konsekvenser som AI-forskningens framfart kan ha. Science fiction-genren har lett till att vi ofta har en del missuppfattningar om vad AI är. Samtidigt bidrar ord som intelligens

till att vi lätt tänker oss AI som något mänskligt, t.ex. onda superdatorer som vill utplåna mänskligheten. Ofta talar man missvisande nog om "en AI" som något som går att räkna, men egentligen finns det bara system som innehåller AI i olika grad. 2000-talets AI-forskning har till stor del handlat om statistik och sannolikhet. Systemen som innehåller AI kan utföra komplexa uppgifter utan ständig mänsklig övervakning.

Under grundkursens gång följer man några exempel där AI-teknologi används: självkörande bilar, anpassat innehåll samt bild- och videobehandling. För oss biblioteksanställda är det speciellt intressant hur AI påverkar informationssökning och tillförlitligheten i det vi hittar på nätet. Vi har t.ex. länge kunnat lita på att videomaterial är tillförlitligt, men med hjälp av AI är det redan möjligt att skapa videomaterial som är svårt att skilja från verkligheten. Även sättet vi söker efter information på påverkas, eftersom ChatGPT nog kan generera svar på sökfrågor, men inte kan berätta källorna för svaret. Vi kommer att behöva se över vår undervisning i källkritik och informationssökning.

»

”

Ofta talar man missvisande nog om "en AI" som något som går att räkna, men egentligen finns det bara system som innehåller AI i olika grad.

» Biblioteken med i utvecklingen

Biblioteken är inte sena med att se möjligheterna teknologi för med sig. En del publikationsarkiv använder redan Finto AI för att ta emot avhandlingar för katalogisering. När avhandlingen tas emot via Finto AI föreslår Annif automatiskt ämnesord som personalen sedan kontrollerar. Nationalbiblioteket har också ett liknande system för mottagning av elektroniska friexemplar. Vi är säkert många som drömmer om bibliotekssystem som kan skraddarsy rekommendationer för våra kunder till nätbiblioteket.

Efter grundkursen ser man fler möjligheter som AI-forskningen kan komma med, och förhoppningsvis har man en mer realistisk syn på avigsidorna. Vi behöver sannolikt inte vara rädda för att datorerna tar över världen, men det finns ändå en del hotbilder trots att AI för med sig mycket gott. Bland annat blir det lättare att sprida missinformation och skapa nätbedrägerier. Det är också lätt att tro att algoritmer alltid gör objektiva beslut, men ojämlikheterna i vårt samhälle speglas i den data algoritmerna tränas med.

Mer fortbildning

Den som vill lära sig ännu mer kan också läsa kursens andra halva Bygga AI, men då rekommenderas det att man har vissa kunskaper i programmeringsspråket Python. För den IT-intresserade finns även flera avgiftsfria kurser vid finska universitet i portalen FiTech. Åbo Akademi har nyligen lanserat en tre studiepoängs MOOC-kurs i Introduktion till IT och på finska finns flera korta kurser om allt från introduktion till programmering till datasäkerhet. Yle har en allmänbildande dokumentärserie som heter *Digitalt bedragna*, där personer som blivit utsatta för nätbedrägerier berättar sin historia. Många av berättelserna börjar med frasen "En dag satt jag vid bibliotekets kunddator...". Utöver böckerna vänder sig kunderna ofta till oss för att få tillgång till och hjälp med datoranvändning och nätet.

Introduktionskurserna lämpar sig för dem som vill allmänbilda sig inom IT och de kräver inte förkunskaper. Speciellt grundkursen i *Elements of AI* är en tacksam kurs att börja med, eftersom den är tvärvetenskaplig och ger en inblick i hur AI påverkar samhället och vardagen.

www.elementsofai.com

Satu Laukkanen

” Biblioteken är inte sena med att se möjligheterna teknologi för med sig ... Vi är säkert många som drömmer om bibliotekssystem som kan skraddarsy rekommendationer för våra kunder till nätbiblioteket.

Inom ramarna för projektet *Bibliotekskonst – delaktighet genom kultur på biblioteket* skapas nya möjligheter för Borgåborna att delta i konst och kultur genom att utnyttja huvud- och närbibliotekens lokaler.

MED PROJEKTET FÖRSÖKER biblioteket nå nya kundgrupper och skapa nya möjligheter att delta i konstskaapande. Möjligheten att delta i konst och kultur stärker människors välmåga och erfarenhet av delaktighet.

I oktober 2022 började mediekonstnären **Fanni Maliniemi** som bibliotekskonstnär. Till bibliotekskonstnär för våren 2023 valdes ordkonstledare **Mari Anttonen** från Borgå.

Borgå stadsbibliotek ville ha konstnärer som representerar olika konstbranscher: animation, bild och videor ger andra slags erfarenheter av delaktighet än ord och språk.

I projektet ordnas även enskilda verkstäder inom olika konstarter, där publiken får delta.

Ord, berättelser, rörelser, ramsor – vårens bibliotekskonstnär tar ordkonst till biblioteket

Vårens bibliotekskonstnär är ordkonst- och litteraturterapiledaren, berättaren och läraren i dramakonst Mari Anttonen från Borgå. Hon ordnar program med anknytning till ord, berättelser, berättande och litteratur för barn, unga, vuxna och familjer från februari till maj.

Borgåbor i alla åldrar har chansen att vara med och skapa konst genom bland annat följande verkstäder: sagomassage, berättelseeftermiddagar för barn, ordkonsteftermiddagar för ungdomar, skriver- och litteraturkvällar för vuxna.

Bibliotekskonst

Delaktighet genom kultur på biblioteket

Ordkonstledare Mari Anttonen är vald till bibliotekskonstnär i Borgå för våren 2023. Bild: Borgå stad

Ordkonst ger välmående för alla åldrar

Med ord, litteratur och skrivande vill bibliotekskonstnär Mari Anttonen främja människors välmående. De senaste åren har varit tunga globalt och nu behövs det ny energi.

– Orden ger så mycket. De kan vara vårdande, skapa kontakt och stödja. Ur orden kan man få glädje, tröst och förståelse. Orden förstärker självkänslan och fördjupar det sociala samspelet. Ordkonst stärker också människors möjligheter att bli sedda och hörda som dem de är, säger Anttonen.

I vårens program finns det något för alla Borgåbor, från spädbarn till seniorer. Man behöver inte kunna något speciellt för att vara med på verkstäderna. Det viktigaste är att man

är nyfiken, har ett öppet sinne och att man vill prova på.

Ordkonst stödjer barns utveckling och skapar delaktighet

Att öppna sagornas, berättelsernas och litteraturens värld för barnen är en hjärtefråga för Anttonen. Att läsa och litteratur har stort betydelse för barns utveckling har starkt stöd i forskningen.

– I ordkonstverkstäderna stärks barnets uttrycksförmåga och kreativitet. Ju fler ord vi har att använda desto bättre förmår vi sätta ord på våra känslor, tankar och vår bild av världen, säger Anttonen.

Det samma gäller förstås vuxna. Berättelserna är fönster mot världen

och vårt ordförråd, vår förståelse och världsbild utvecklas under hela livet.

Att läsa och lyssna till berättelser stärker barnets emotionella begåvning, förmåga till empati och sociala färdigheter och förbättrar koncentrationsförmågan och minnet. Att läsa berättelser tillsammans stärker känslan av samhörighet och minskar risken för utanförskap. Med hjälp av berättelserna kan man på ett tryggt sätt bearbeta de mest omtumlande företeelser och känslor.

– Redan en bebis njuter av ordens rytm och närvaron av föräldrarnas röst. I berättelserna kommer vi till ro tillsammans. Det skapar samhörighet och trygghet mellan människor, betonar Anttonen.

Med projektet Bibliotekskonst – delaktighet genom kultur på biblioteket skapas nya möjligheter för Borgåbor till delaktighet i kulturen, på huvud- och närbiblioteken. Projektet finansieras av Regionförvaltningsverket i Södra Finland.

Texten är utdrag om bibliotekskonstnärerna från Borgå, hela texten finns publicerad på Borgå stads webbplats. <https://www.porvoo.fi/sv/kultur-och-fritid/biblioteket/bibliotekskonst-delaktighet-genom-kultur-pa-biblioteket/>. Redigerad för Bibban av Sandra Herrmans

Upptäck Finnas många skepnader

Finna är så mycket mer än ett ställe där man söker böcker och annat material. Oavsett om man söker något specifikt eller bara känner för att bläddra runt så är Finna en ovärderlig resurs. Här finns något för alla: forskare, studerande, elever, lärare, kreativa företagare, släktforskare och allmänt kunskapstörstande.

DET ÄR UNIKT att man i en och samma söktjänst samlar material från över 400 organisationer från många olika sektorer. I Finna hittas material från allmänna bibliotek, högskolebibliotek, specialbibliotek, arkiv, museer, forskningsinstitut och bland övriga materialkällor kan nämnas Finlands bank, Statsrådets gemensamma publikationsarkiv Valto och Journal.fi (finländska vetenskapliga tidskrifter på nätet). Finna erbjuder direkt åtkomst till ett brett och mångsidigt digitalt material – förutom publikationer också mängder av andra materialtyper såsom fotografier, konst, videoklipp, kartor och arkivmaterial.

Finna firar i år 10 år och temat för jubileumsåret är *Tio år av digitala upptäcktsfärder*. Under de tio år som söktjänsten funnits har den hittat och etablerat sin plats som tillförlitlig informationskälla.

Samarbete

Några av Finnas främsta målsättningar är att främja information och livslångt lärande, att göra kulturellt och vetenskapligt material samt under-

visningsmaterial mer tillgängligt för alla och att skapa nya möjligheter för konst, vetenskap och annan kreativ verksamhet.

Finna, som skapades och upprätthålls av Nationalbiblioteket, kom till som en del av projektet "Det nationella digitala biblioteket" (NDB) som pågick 2008–2017. Finansieringen kommer från Undervisnings- och kulturministeriet. Nationalbiblioteket utvecklar kontinuerligt Finna-tjänsterna i samarbete med Finna-konsortiet som består av representanter från de medverkande organisationerna. Även slutanvändaren inkluderas att påverka och bidra till utvecklandet av tjänsterna genom återkommande enkäter.

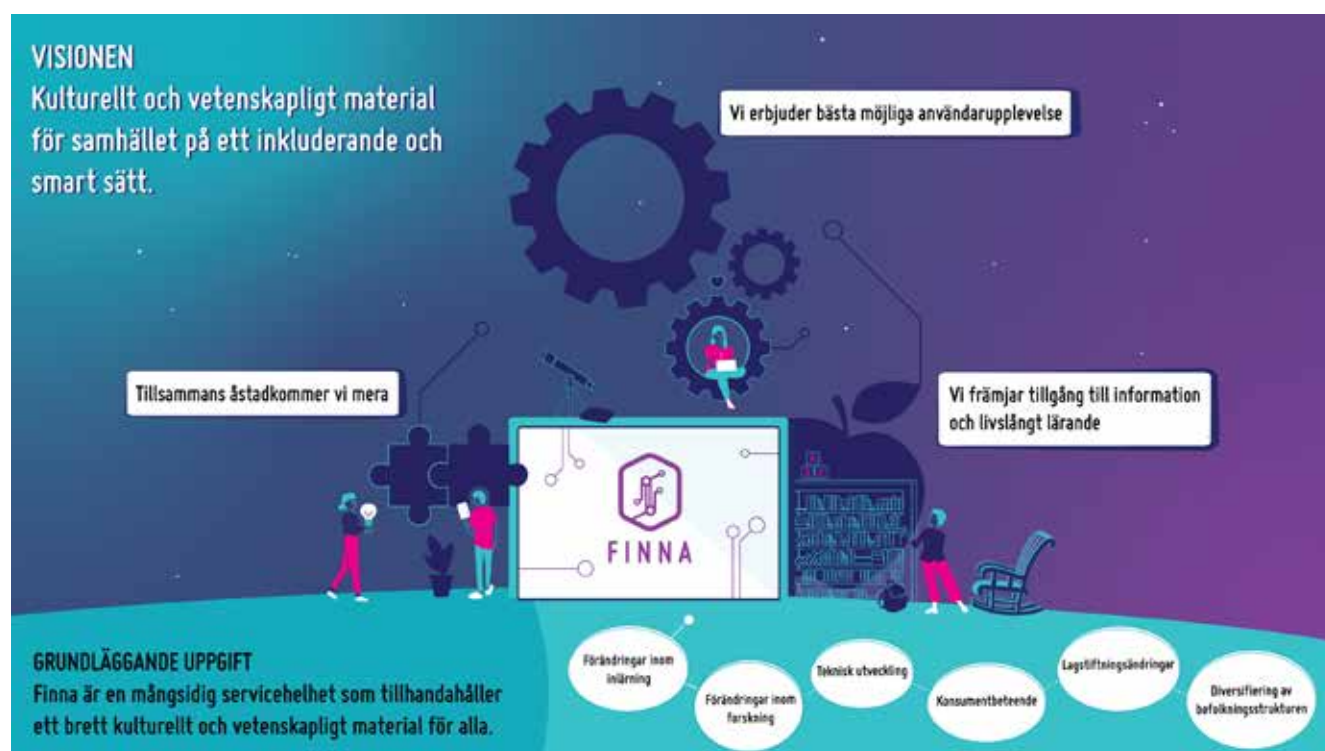
Utöver Nationalbibliotekets övergripande arbete med Finna görs även mycket arbete i de lokala Finnaryerna.

Finnas system

Finna kombinerar en lång rad olika system och tekniska lösningar som fungerar sömlöst ihop. Grunden utgörs av en söktjänst baserad på öppen källkod och ett program för insamling av metadata. Nationalbiblioteket har utvecklat programmet så att det stöder

Finna i siffror, 2021

- ✓ 1 nationell samlande Finnary
- ✓ 421 organisationer
- ✓ 17,5 miljoner poster
- ✓ 2,5 miljoner poster med fri tillgång
- ✓ 32 % ökning av besökarantal
- ✓ 3,8 miljoner besök
- ✓ 462 medverkande organisationer
- ✓ 421 organisationer vars material är sökbar i Finna
- ✓ 121 olika Finnaryer utöver Finna.fi
- ✓ 45 miljoner besök i alla Finnaryer
- ✓ 20 olika tillfällen eller utbildningar erbjöds för Finnas organisationer
- ✓ 1300 deltagare i dessa

Visionen för Finna-tjänsterna 2025: Kulturellt och vetenskapligt material för samhället på ett inkluderande och smart sätt.
Källa: Nationalbiblioteket.

flera metadataformat och medietyper och för att även kunna användas för material med specialbehov från exempelvis museer och arkiv.

Exempel på andra system som integrerats är *Finto*, som används för att underlätta sökningen med hjälp av berikade metadata gällande ämnesord, biblioteksregistret *Kirkanta* samt Museiförbundets register.

Bibliotekens Finnavyer

De flesta allmänna bibliotek har en gemensam Finnava inom det regionala samarbetet. I dessa hittas utbudet vid alla bibliotek vid en och samma sökning, men man kan välja att avgränsa till det lokala bibliotekets samlingar.

I högskolornas Finnavyer kan man förutom att söka lokalt och nationellt material i Finnas index även söka bland licensierade och öppna e-resurser i ett separat internationellt index. Eftersom licenserna för e-resurserna är högskolevisa finns det organisationsvisa Finnavyer i de bibliotek som betjänar flera högskolor. Exempelvis Vetenskapsbiblioteket Tritonia har fyra Finnavyer. Det finns en allmän Finnava med material som är till-

gängligt för varje biblioteksanvändare och därtill finns det tre högskolevisa Finnavyer för att kunna erbjuda det licensierade digitala materialet vars licenser alltid är per organisation.

En annorlunda samarbetsmodell för Finna som nu hittas i beta-version är Jvaskylän kirjastot. Här har man valt att ha en gemensam regional Finnava för samtliga bibliotek i regionen, både allmänna bibliotek och högskolebibliotek.

Sökning i Finna

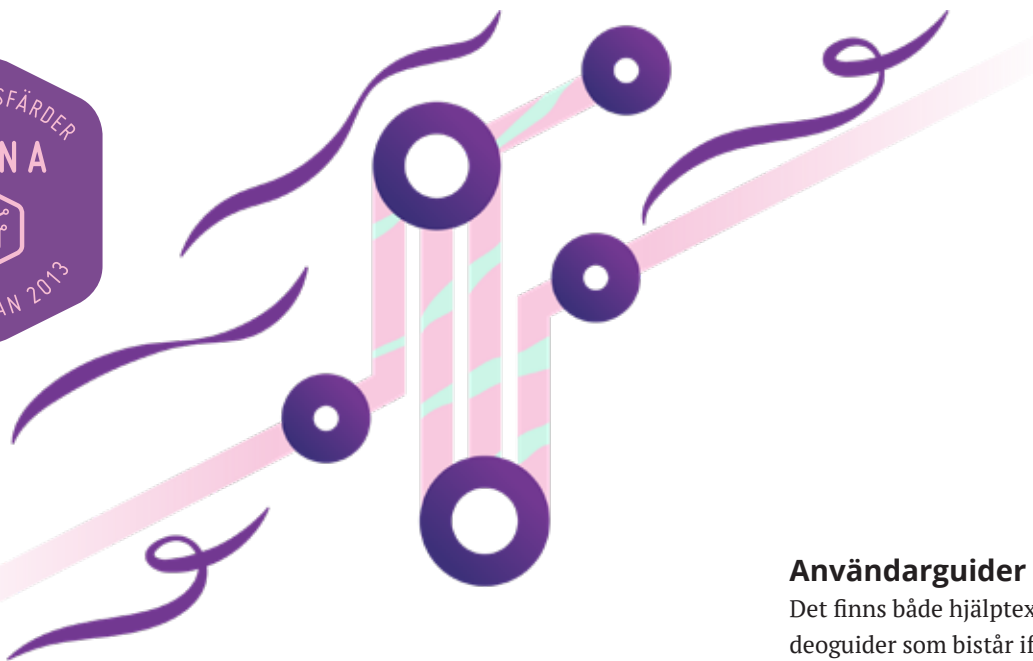
Alla Finnavyer är öppet tillgängliga och kan sökas i av alla, men det finns begränsningar i merparten av det digitala materialets tillgänglighet. Att veta vilka källor som ingår i de lokala Finnavyerna och vilka som hittas i Finna.fi är inte alldeles enkelt att veta. Men när man väl hunnit lära känna Finna i dess varierande skepnader så är det smidigt att växla mellan och dra nytta av olika vyer.

I en del Finnavyer finns en extra funktion som erbjuder möjlighet att "Se vad du kan hitta i Finna.fi" om inte det sökta materialet hittats lokalt. Med denna funktion ser man snabbt ifall >>

De olika organisationernas Finnavyer

- ✓ 9 arkiv
- ✓ 41 museer
- ✓ 3 temahelheter
- ✓ 21 yrkeshögskolor
- ✓ 6 specialbibliotek
- ✓ 2 sambibliotek
- ✓ 29 allmänna bibliotek
- ✓ 9 universitetsbibliotek
- ✓ 1 regional vy, Jvaskylä regionens bibliotek

Totalt: 121 olika Finnavyer utöver Finna.fi

» materialet finns tillgängligt på andra bibliotek.

Sparade sökningar och sökhistorik sparas separat för varje Finnnavy. Utan att vara inloggad och innan webbläsaren stängts sparas sökhistoriken automatiskt, men för att den ska sparas bestående krävs inloggning.

Finna – från klassrummet till gatan

Förutom de olika Finnnavyerna finns det också nationella specialtjänster. I *Finna klassrum* finns många olika materialpaket att dra nytta av i olika sammanhang. Man kan välja olika nivåer, allt från småbarnsfostran till högskoleutbildning och antingen bläddra eller söka i materialet. Det har skapats ett eget rum för *Öppna lärresurser* och utöver nationella Finnas resurser hittas material från 15 olika organisationer. *Genväg till forskningsbaserad kunskap* är en lösning för lärande och forskning. Bland materialet i fritt tillgänglig finländsk forskningsbaserad kunskap hittas artiklar, forskningspublikationer och -rapporter, lärdomsprov, doktorsavhandlingar och forskningsdata. Det finns även färdiga ämnespaket i vilka olika publikationer inom några utvalda ämnen är samlade.

En annan tjänst är *Finna Street* som erbjuder möjlighet att söka historiska bilder från en specifik plats. För precis lokalisering lönar det sig att tillåta delning av platsdata på mobilen eller datorn.

Ständig utveckling

En ny version av Finna lanseras varje månad och nya funktioner tillkommer kontinuerligt. Exempelvis nu i mars introducerades en egen materialtyp för ljudböcker. Utbudet av dessa ökar, liksom både efterfrågan och användning. Tjänsten *Forskarsal* är under utveckling och den ska på ett säkert sätt möjliggöra för forskare att nå och använda även sekretessbelagd information. Att använda tjänsten kommer att kräva stark identifiering via tjänsten Suomi.fi.

Användarguider

Det finns både hjälptexter och videoguider som bistår ifall det behövs. Videoguiderna finns tillgängliga på tre språk, de flesta berör allmän användning av Finna. Men det finns även videoguider om användarrättigheter för material. Att navigera bland källor och veta hur materialet får användas kan vålla huvudbry. Det finns gemensamma riktlinjer för materialens användningsområden, bland annat Creative commons-licenser.

Mångsidiga möjligheter

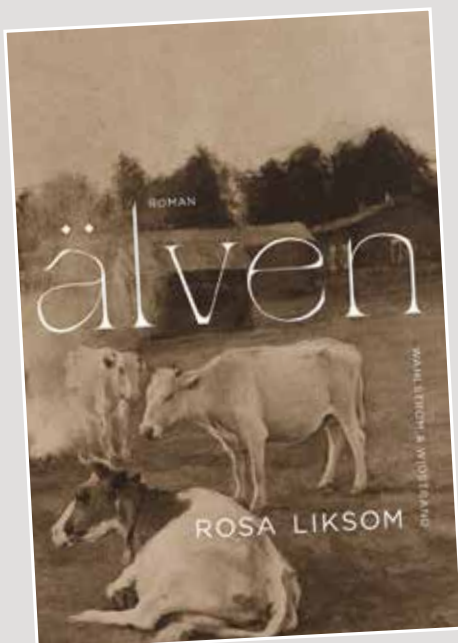
Det är lätt att bli överväldigad när man försjunker i nationella Finna, en värdefull skatt som finns till för alla. Vilka häpnadsväckande upptäcktsfärder – och irrfärder – man kan göra där. Finna erbjuder magnifika möjligheter till lärande och källor till forskning. Möjligheterna är oändliga och att beskriva dem blir otillräckligt, det oaktat har jag försökt göra Finna rättvisa och belysa en del av dess mångsidighet.

Gun Vestman

Nätkursen om Finnas grunder

Nätkursen är avsedd som ett informationspaket till personer som arbetar med eller är intresserade av Finna. Man kan avlägga kursen självständigt i sin egen takt. Kursen går igenom Finnas olika dimensioner: Finna.fi, Finna-nätverksplattformar och tjänster för vidareanvändning.

Kursen överfördes vid årsskiftet till Helsingfors universitets Moodle-plattform, där den är tillgänglig både på finska och på svenska. Inloggning till Moodle med HAKA-inloggningsuppgifter eller med inloggningsuppgifter för besökare. Mer information finns i Finnas kundwiki.

Älven

Roman (originaltitel: *Väylä*, 2022)

Författare: Rosa Liksom

Översättning: Janina Orlov

Förlag: Wahlström & Widstrand

Antal sidor: 260 sidor

Publicerad: januari 2023

HÖSTEN 1944 EVAKUERAS så gott som hela finska Lappland (barn, kvinnor och äldre) över Torne älv till norra Sverige. Mer än 60 000 människor med boskap interneras i läger efter långa, strapatsrika vandringar och otaliga nätter under bar himmel. I röran rör sig ryska och finska soldater om vartannat och situationen är kaotisk. Allt medan den tyska armén bränner och förstör alla byar och all egendom.

Vi följer en ung tonårsflicka tillsammans med en karelsk flicka och en barnslig pojke. De ger sig iväg hals över huvud med ett mål: "vi var på väg och vi gick mot väst". I nästan ett helt år tar de vara på sina hemgårdars kor, kalvar, tjurar och en och annan häst.

På svenska sidan interneras flyktingarna i läger med avlusning och isolering. Det hela har nästan drag av koncentrationsläger. Sjukdomar, brän-

der härjar. Minor. Djur och människor dör. Människomassor skuffas ihop och order av svenskar, tyskar, finländare utdelas hipp som happ. "Hyyr haar ni kommit hiit", ropar svenskar åt dem. En finsk, piprökande gumma summerar: "Tyskarna har tagit vår mark, bränt våra hem och fört iväg våra döttrar, ryssarna dödat våra män och pojkar, ni tog slutligen och stal våra småungar av oss redan innan kriget började på riktigt, som belöning för era besvär får ni nu oss skräpiga och förbrukade gubbar och kärringar."

Flickan letar efter sin mor och sin farbror. Modern föder en liten pojke som flickan får ta hand om. Den lilla dör. Modern dras med depressioner. De kommer från varandra. Efter en evighetslång svår och kall vinter randas en vår med återvändo till hemmet på finska sidan.

Väl över älven kommer nästa slag. Fadern som överlevt tre krig dör i en kolosförgiftning. Spänningen över vad som väntar i det nerbrända finska Lappland är nästan outhärdlig. Hemmet finns kvar men de flesta byggnader brända. Modern – gravid igen – bestämmer sig för att lämna gården. Var är flickans plats? Och korna?

Jag har aldrig läst något liknande. **Rosa Liksom** skriver om krigets vanvett ur den oskyldiga människans synvinkel. Kvinnornas och djurens. Eftersom flickan är så ung så skildras händelserna bara rakt av såsom allt kommer mot henne. Hennes medvetande är ett barns.

Eller faktiskt, jag har nu börjat läsa den nyutkomna reportageboken *Slava Ukraini! Kvinnornas motstånd under Rysslands krig* (2023) av den svenska journalisten **Lisa Bjurwald**. I den ögonöppnande boken skildras just

kvinnor och barns upplevelser: fly hals över huvud, hålla samman. Överleva. Det finns många paralleller böckerna emellan.

Rosa Liksom har i intervjuer berättat att hennes barn inget visste om tider som varit i Finland, vad människor som lever än genomlevt. Därför har Liksom intervjuat äldre personer och släktingar i sin hemtrakt i Övertorneå. De får också hennes tack i slutet av boken. De har i sin tur sagt att de kan dö lugnt efter att boken är skriven.

Romanen griper mig mycket eftersom jag hört äldre berätta från krigstiden om just kor och evakuerade. Min svärfar deltog i Lapplandskriget när tyskarna skulle ut ur Finland. Tillsammans med min man har jag förstumats inför de stora krigsgravgårdarna i finska Lappland.

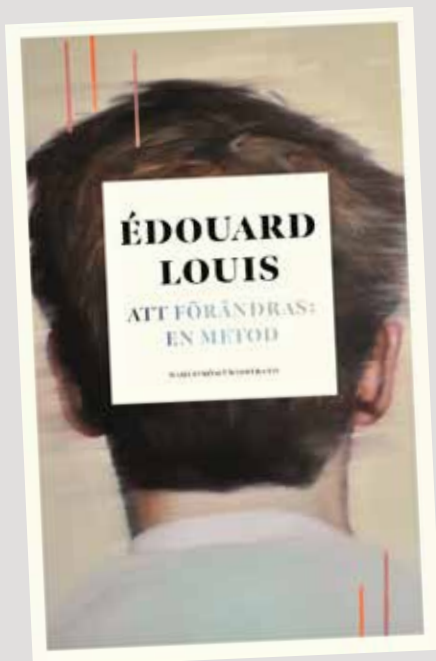
Och för en som jag som växt upp med kor, kvigor, kalvar, mjölkning ... de stora djurens ryckningar i skinnet, juvrens tyngd, idisslandet. Med namn och personligheter. Husdjuren som levt med människan i tusen år i Norden. Överallt. Men inte längre. En författare som förstår sig på kor är sällsynt.

Översättaren är som alltid skickliga **Janina Orlov**. Som också behärskar meänkieli.

Rosa Liksom heter egentligen **Anni Ylivaara**, född 1958 i Yli-Torneå. Hon är en finsk multikonstnär och kosmopolit. En annan roman av henne som utspelar sig under andra världskriget men ur överklassens synvinkel är *Överstinnan* (2019; *Everstinna* 2017). År 2011 fick hon motta Finlandiapriset för romanen *Kupé nr 6*, som år 2021 blev film.

Barbara Strand-Blomström »

» Bokrecensioner

Att förändras. En metod

Roman, självbiografi
(originaltitel: *Changer, méthode*, 2021)

Författare: Édouard Louis

Översättning: Marianne Tufvesson

Förlag: Wahlström & Widstrand

Antal sidor: 300 sidor

Omslag: Nina Ulmaja

Publicerad: november 2022

ÉDOUARD LOUIS, född 1992, skriver i den självbiografiska romanen *Att förändras: en metod* om hur hans unga liv utformat sig. Bort från fattigdomen, hånet, utanförskapet.

Boken är på många vis ett komplement till hans fyra tidigare böcker och särskilt *Göra sig kvitt Eddy Bellegueule* (2015). En fördjupning av hans starka drivkrafter och metoder för att via gymnasial utbildning i Amiens och elitutbildning i Paris skapa sig ett helt nytt liv. Bli en annan. Bli sitt sanna jag. Bli en borgare.

Tidigt började han metodiskt ändra sitt sätt att tala, äta, klä sig, skratta. Senare har han bytt namn, låtit reglera tänder och operera hårfästet.

Édouard Louis (tidigare **Eddy Bellegueule**) växer upp på nordfransk landsbygd i en arbetarfamilj. I boken finns ett foto av "barndomshuset". Suddigt svartvitt ser det ut som slum. Föräldrarna var utbildade, slitna. Modern gravid som sextonåring. Syskonens liv kantas av tidigt föräldraskap, missbruk.

Eddy upplever sig redan som liten som annorlunda. Glåpordet "bög" skriks ständigt efter honom. Han mobbas för sitt teaterintresse i en homofob och högerextrem miljö. Han måste bort. Bli känd, beundrad, rik. Få revansch.

Få finnas. Annars går han under.

På teatergymnasiet i Amiens träffar han den läsande Elena. Han får ett helt nytt sammanhang. I hennes hem öppnas för honom en hitintills okänd värld av böcker, film, konst, klassisk musik, middagar, tystnad. Elenas mor kallar honom Édouard. Han bor tidvis hos Elena. De bildar en vänskapspakt, de ska leva tillsammans. Alltid.

En vändpunkt blir mötet med sociologen, författaren **Didier Eribon** som i sin ungdom lämnat sin hemstad Reims för studier och homosexuell identitet i Paris. De börjar umgås och Didier blir en mentor för honom, stöder och uppmuntrar studier. Som Didier vill han bli, författare. Här är Louis viktig med att poängtera vad läsningen och böckerna var för honom. Ett medel.

Med frenesi börjar han läsa klassiska och nutida filosofer för att komma in på École Normale Supérieure i Paris (Frankrikes mest välrenommerade universitet). Ett mirakel efter hårt arbete: han blir antagen.

Via nyfunna vänner flyttar han till Paris. I det här skedet börjar han också leva ut sin sexualitet.

Men med på resan är inte Elena. Att komma ut som gay uppmuntrar hon. Men hon behöver inte klättra, hon vill inte bo i Paris. Brytningen är oundviklig med Elenas familj. Modern anklagar honom för att ha utnyttjat dem.

Vilket är ett av bokens stora teman: imitationen. Härmar inte alla någon? Han får inte härma Elenas föräldrar men hon får. Vissa har rätten, andra inte. Ändå gör alla det. Många gånger helt (o)medvetet.

På en sida i boken står en enda mening: "Jag är ledsen." Han vill säga förlåt. Att han lämnat. Att han förändrats. Hela boken kan ses som en lång förklaring, främst till fadern och Elena. Flera av kapitlen är dedikerade till människor han älskat, älskar.

Vid fyllda trettio är Édouard Louis sen länge etablerad författare och reser världen i böckernas fotspår. De översätts till alla större språk. Omarbetas för stora scener. Han kallas "det franska stjärnskottet". Han har umgåtts i de rikaste kretsar men också sett frånsidan av medaljen. Idag umgås han i högentellektuella kretsar med bland annat **Annie Ernaux** och förstås Didier Eribon. Vänskapens frigörande kraft är ett annat av bokens teman.

Samtidigt melankolin, minnena som kommer i flashbacks: lukten av dieselolja som värmde hemmet, modern som ropade vem vill ha makaroner med ost medan fadern och han med en röst "jag, jag, jag", moderns ord andra dagar "vilka jävla skitliv vi lever", Elena som somnade mot hans axel på bion. Till tiderna då han drömde ...

Han är en klassresenär. En svikare? I slutet av boken nämner han att "mitt privilegium var att ha upplevt ett liv utan privilegier". Han har känt eufori för småsaker, minsta bagatell: gå på gatan i Paris, klä sig i slips (som Elena lärde honom knyta). Brännande är frågan: "Måste jag alltid längta efter ett annat liv?"

Édouard Louis genomlyser sin utveckling psykologiskt och sociologiskt. I text. Knivskarpt.

Barbara Strand-Blomström

Hemma

Roman

(originaltitel: *Daheim* 2021)

Författare: Judith Hermann

Översättning: Jesper Festin

Förlag: Weyler förlag

Antal sidor: 171 sidor

Omslag: Sara R. Acedo

Publicerad: januari 2023

ALLTFÖR SÄLLAN LÄSER jag romaner från den tyskspråkiga världen. Kanske får tyskspråkiga böcker mindre synlighet i de medier som jag följer eller så är min blick riktad mot de finlandssvenska och nordiska bokvärldarna.

En nyutgiven liten pärla är **Judith Hermanns** *Hemma*. Här handlar det om en kvinna som närmar sig femtioårsåldern. Hon flyttar till en by vid tyska kusten där hon arbetar på sin brors sommarkrog. Dagarna går åt till att arbeta och komma till rätta.

Bakom sig har hon ett liv med en man och en vuxen dotter. Mannen, en prepper, bor i en överbelamrad lägenhet. Dottern befinner sig någonstans långt borta till havs. Deras kontakter är sporadiska men kärleksfulla.

Snart knackar konstnären Mimi på. "En drottning". Hon bor också ensam vid stranden men har även levt på andra platser. Mimi tar henne med på simturer, till sina åldrade föräldrar och till brodern Arilds bondgård där han lever ensam med tusentalet svin i stallarna.

Sommaren går. Den snart sextioåriga brodern är en försupen, orolig själ som dessutom dras med en trasig tjuogoaring. Hon vet alltför väl att broderns relation med den unga Niki är en katastrof.

I huset vid vallen blåser dörren upp en natt och på vinden verkar ett djur flyttat in. Grisbonden Arild kommer med en fälla och i fällan går flera djur nattetid men inte den mårhund som antas rumstera om där.

Ibland tänker berättaren tillbaka på sitt liv. Som ung arbetade hon på cigarettfabrik, hyrde en sliten lägenhet mitt emot en bensinmack. Där ville en gammal man ta henne till Shanghai.

På båten dit skulle de leva på trollerikonsten "damen med lådan". Lådan till och med provad. Hon gick aldrig ombord på båten för trettio år sen.

Men hon tänker på trollerilådan. En sorts symbolik färgar av sig och har med titeln att göra. I minnena återvänder hon till barndomens trapphus där hon och brodern fick vänta i timmar på modern. Ibland var hon hemma men barnen utlåsta. Nu bor hon själv ensam och låser sin dörr. Någon bökar på vinden.

Byggnader, lägenheter, platser och lådor spelar en tydlig och symbolisk roll. Rum som stänger in, som är överbelamrade, för trånga eller öde, karga, utrymda. Motsatsen är åkervidderna och havet med blåst och simturer.

I korta kapitel berättas historien om en kvinna som milt landar på en plats där hon egentligen inte hör hemma. Nya relationer uppstår. En man frågar om han kan komma till hennes hus. Hon svarar ja.

Berättarstilen och greppet får mig att tänka på **Ia Genbergs** finstämda, Augustprisbelönade roman *Detaljerna* där berättaren tänker: "Vi lever så många liv inuti våra liv, mindre liv med människor som kommer och går, vänner som försvinner, barn som växer upp, och jag förstår aldrig vilket av mina liv som är själva ramen". Det är lite sorgligt men sant.

Författaren Judith Hermann är född 1970. År 2021 gav hon ut romanen *Daheim* (*Hemma*) som hon gjort sig ett namn med även utanför Tyskland. Debuten skedde år 1998 med novellsamlingen *Sommerhaus, später* (*Sommarhus, senare*, 2000).

Barbara Strand-Blomström

Recensent: Barbara Strand-Blomström

Barbara Strand-Blomström är modersmålslärare vid Vörå samgymnasium (idrottsgymnasium). Läser gärna nyutkommen litteratur och klassiker. Läser också gärna om böcker. Långsamt. Bibliotek är oaser och mänsklighets minne. De böcker som jag recenserat här kan sägas ha "hem, hemma" som gemensam tematik. Alla behöver ett hem. I världen och inom sig.

Gunnar Högnäs i evenemangssalen Studion. Foto: Sandra Herrmans

Gunnar Högnäs

Ingen vanlig biblioteksfarbror

Han säger sig vara öppen för alla tio biblioteksklasser – något som är till nytta i hans variationsrika jobb. Han älskar att läsa dagstidningen till morgonkaffet, och han skriver poesi för sitt eget höga nöjes skull. Han heter **Gunnar Högnäs** och är poet och informatiker och är sedan 20 år tillbaka knuten till Åbo stadsbibliotek.

GUNNAR HÖGNÄS KOM från en tjänst som kultursekreterare vid Kåren då han lyckades knipa ett vikariat som svensk informatiker år 2003.

– Det verkade råda brist på svenskspråkiga bibliotekarier i Åbo då, konstaterar han.

Via studier vid Åbo Akademis Öppna universitet blev Gunnar Högnäs behörig bibliotekarie år 2010. Han fick

fast tjänst, och till en början gjorde han mer traditionellt biblioteksarbete, men så småningom började hans nuvarande arbetsprofil ta form.

– Mitt jobb började alltmer likna en kultursekreterares.

Efter åren på Kåren var arbetet med kulturproduktion på inget sätt nytt för honom och idag jobbar han med bibliotekets utställningar och evenemang, däribland många föreläsningar som föreningar eller någon av högskolorna

i Åbo ordnar i bibliotekets lokaler.

I evenemangssalen Studion brukar Åbopor samlas för att bland annat ta del av aktuella föredrag och paneldiskussioner. Då är det Högnäs som står för arrangemangen från bibliotekets sida – han bokar utrymmet, sköter marknadsföringen och tekniken.

Gunnar Högnäs, som själv har ett stort samhällsintresse, har förmånen att följa med många aktuella diskussioner under de föreläsningar som han ordnar inom ramen för sitt jobb. Ibland bidrar han också själv till samtalet genom att ställa frågor.

– Om ingen annan ställer frågor, så gör jag det. De som kommer hit brukar bli förvånade över att publiken inte sitter tyst.

Han är stolt över att ha skapat ett rum där publiken vågar ställa frågor.

Förutom att sköta evenemang och utställningar brukar Högnäs också

göra infoturer på fackavdelningen, samt svara på respons som biblioteket har fått.

– På det sättet håller jag mig även uppdaterad om vad som händer i andra delar av biblioteket.

Vad är det bästa med ditt jobb?

– Att det är omväxlande, jag får göra allt möjligt, och jag tycker om att kunna fungera som möjliggörare.

Som barn var Gunnar en bokslukare, men inte en som hade näsan i böcker-na hela tiden. Från barndomen minns han **Enid Blytons** böcker och Wahlströms pojkböcker med grön pärm.

Studierna i litteratur förde honom till Åbo. En av de mer minnesvärda läsupplevelserna från den tiden var en diktbok av **Harry Silván**, som han läste julen 1977 och *Garp och hans värld* av **John Irving**.

– Det var en upplevelse efter att ha läst **Dostojevskij**, **Sartre** och **Camus**, under litteraturstudierna. Den var rolig och jag minns att jag tänkte ”får man tycka om det här.”

Redan under gymnasiet hade Högnäs intresserat sig för skrivande. Han skrev sci-fi-noveller som publicerades jämsides med noveller skrivna av bland andra **Stieg Larsson**.

Den första egna boken skrevs av en ”ung Gunnar med världsångest”, och kom ut 1978.

– När jag flyttade till Åbo för att studera bodde jag med två pojkar från Nedervetil och deras kompis hade gett ut en diktbok. Jag läste den och tänkte

att det där var ju enkelt, vem som helst kan skriva sådant där – typisk ungdomlig hybris.

Det visade sig inte vara så enkelt. Men en bok blev det och Högnäs var fast.

– Min hjärna blev en diktmaskin. Det var som en mani. Tanken att man ska skriva sin andra bok, och skriva den bättre är svår. Allt blev för krystat, och det ledde till att jag slutade skriva dikter helt.

Pausen varade i flera decennier. Men i mitten av 2010-talet började skrivandet rulla på igen.

– Det är egentligen två faktorer som påverkade det. Den ena är att jag genom mitt jobb började skriva mer brukstexter, och den andra att jag fick skriva på dator. Jag har aldrig tyckt om min handstil.

Återupptagandet av skrivandet resulterade i att han publicerade fyra diktsamlingar på kort tid. *Milstolpar i gårdsgårdsserien: dikter* (2016), *Väggfönster: dikter* (2018), *Haiculdesac: dikter* (2020), *Notapparat* (2021).

Han skriver i perioder och gör det för sig eget höga nöjes skull.

– Jag har ingen författarkarriär som jag måste smörja, så jag är i en trevlig situation på alla sätt.

För att beskriva sitt skrivande använder han en liknelse om de förutsättningar som dagens smarttelefoner bringar.

– På samma sätt som vi idag tar en bild med kameran i vår smarttelefon bara för att vi kan, så skriver jag en dikt för att jag kan, och inspirationen

Gunnar Högnäs

Bor: I Åbo

Ålder: 66 år

Familj: Gift, fyra vuxna barn

Jobbar som: Informatiker vid Åbo stadsbibliotek

Fritidsintressen: Se film och dokumentärer, idrott, skriva, läsa, blogga, fungera som statist. Det största fritidsintresset: leva livet.

kan komma under en bussresa upp till Österbotten, från andra dikter, eller något som sägs i en intervju.

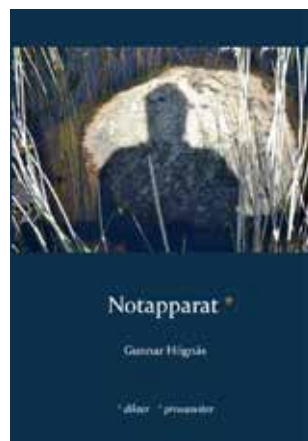
De fyra senaste diktsamlingarna har han gett ut på eget förlag. Det passar honom, då han själv får bestämma när samlingen ges ut och vilka dikter som kommer med, utan inblandning från någon annan.

– När jag komponerar mina samlingar är helheten viktigast. Alla dikter behöver inte vara bra, om någon är dålig behöver man inte läsa den. Vissa dikter fungerar som övergångar, som övergångslåtar mellan två stora hittar på ett musikalbum.

Han beskriver språket som världens billigaste nöjespark, och förutom i sina diktsamlingar publicerar han även texter på sin blogociped – ett samlingsnamn för flera av hans bloggar.

– Bloggen är som en sandlåda för mig.

Sandra Herrmans

När Gunnar Högnäs återupptog skrivandet på 2010-talet publicerade han fyra diktsamlingar på kort tid. Den senaste, *Notapparat*, utkom 2021.

Vi blev omskakade men landar på fötterna igen

JANUARI PUBLICERADE Undervisnings- och kulturministeriet en Bildningsöversikt som satte kaffet i vrångstrupen för många inom biblioteksbranschen. Översiktens slutsats om att det breda biblioteksväsende som skapades på 1960-talet hotar bli en historisk parentes citerades flitigt i media, bland annat i ett radioprogram och en stort uppslagen artikel på Yle, där jag själv blev intervjuad.

Översiktens syfte är att ge en helhetsbild av utvecklingen inom ministeriets förvaltningsområde under de senaste årtiondena. Den är den första i sitt slag och kommer att följas upp regelbundet. UKM:s område är brett och rapporten bygger på långa tidssekvenser för att följa utvecklingen över tid. Det är klart att man med denna bredd och längd endast kan skrapa på ytan, en djupare analys utlovas i kommande översikter.

Den 300-sidiga rapporten behandlar bildningsväsendets utveckling och läge ur olika synvinklar. Biblioteken granskas i avsnitten om finansieringen, bildningen som yrke och användningen av kulturtjänster. Bilden som ges av de allmänna bibliotekens utveckling är dystert (det är den också för utbildningens del). Så här beskrivs utvecklingen i korthet. Samlingar och antal låntagare ökade från 1960-talet till början av 1990-talet. Men under 1990-talet minskade finansieringen av de allmänna biblioteken kraftigt, vilket inverkar särskilt på den kraftiga minskningen av anskaffningar av böcker och annat material. Ur denna grop har biblioteken inte stigit. Därtill har utlåningen minskat betydligt sedan 2006, samtidigt som bibliotekens boksamlingar har krympt. Fram till början av 2020-talet har låntagarnas andel av befolkningen sjunkit från hälften till

en tredjedel och användningen av biblioteken har minskat särskilt i de yngre åldersgrupperna.

Analysen avslutas med konstaterandet: "Om utvecklingen fortsätter i samma takt som nu, kommer ett biblioteksväsende som når ut till en stor del av befolkningen att bli en historisk övergångsfas och år 2040 kommer användningen av bibliotekstjänster att återgå till 1960 års nivåer." (Min egen översättning, översikten finns enbart på finska).

Det är på många sätt en omskakande läsning och den har väckt en hel del diskussion. På regionförvaltningsverket har vi diskuterat med ministeriet och också gett våra skriftliga kommentarer till översiktens författare. Vi önskar bland annat en djupare granskning och nyare indikatorer som avspeglar bibliotekens uppgifter i bibliotekslagen. Översikten tar inte hänsyn till den tekniska utvecklingen och att tjänster flyttas till nätet, vilket också påverkar de statistiska indikatorerna. Inte heller framgår det att en bidragande faktor till minskningen

av biblioteksenheter och innehavare av bibliotekskort är uppkomsten av biblioteksnätverken, de gemensamma samlingarna och logistiken samt en sammanslagning av bibliotek och nerläggning av anstaltsbibliotek på 90- och 00-talen. Den glädjande ökningen av både anskaffningen och utlåningen av barn- och ungdomsböcker under de senaste tio åren skulle gärna kunna framgå. Gällande den historiska övergångsfasen för bibliotekens existens, vilket både media och en del ledande kommunala tjänstemän fäst sig särskilt vid, påminner vi om att det enligt bibliotekslagen är kommunens uppgift att ordna bibliotekets verksamhet.

Men inget ont som inte för något gott med sig, för att avsluta med ett annat talesätt. Översikten har stimulerat till debatt och får oss nu, hoppas jag, att ännu noggrannare med hjälp av tillgänglig statistik och information betrakta bibliotekens verksamhet och tyngdpunkter och hjälpa oss att ta initiativ för framtiden. En avsikt med översikten är också att lyfta fram utmaningar för den kommande regeringen att beakta i sina målprogram och sådana kan märkas i de framställningar Undervisnings- och kulturministeriet har gjort inför följande regeringsperiod. Där ingår bland annat att återinföra understödet för bokbussar, förverkliga e-biblioteket, ersätta utlåningen av e-böcker och e-ljudböcker till författare och översättare och att utarbeta ett litteraturpolitiskt program.

Susanne Ahlroth

Överinspektör vid Regionförvaltningsverket med de allmänna biblioteken som specialområde (susanne.ahlroth@avi.fi)

QR-koden öppnar Statsrådets pressmeddelande i en webbläsare, inklusive länk till Bildningsöversikten.

Charlotta Panzera

vid Sandkulla bibliotek

Var jobbar du?

Jag jobbar som bibliotekarie i Sandkulla bibliotek i Vanda som ligger alldeles intill Dickursby skola, förskola och daghem. Sandkulla bibliotek är ett av alla Helmet-bibliotek i huvudstadsregionen men är speciellt eftersom det fungerar lite som ett skolbibliotek, även om det är öppet för allmänheten. Vi har en samling som är helt svenskspråkig och endast riktar sig till barn och unga. Biblioteket har öppet enligt skolans arbets- och lovtider och endast tre dagar i veckan. Vem som helst kan ändå hämta reservationer eller komma för att låna eller returnera då vi har öppet.

Sandkulla bibliotek är ett väldigt trivsamt bibliotek och miljön hemtrevlig i den gamla träbyggnaden, som påminner om hur biblioteken kunde se ut förr. Jag har själv arbetat vid Sandkulla bibliotek nu i ca fyra och ett halvt år. När Sandkulla bibliotek är stängt arbetar jag vid andra bibliotek i Vanda, samt på bokbussen varje vecka, då vi besöker byskolor.

Hur hittade du till biblioteksbranschen?

Jag har alltid mer eller mindre befunnit mig på biblioteken, ända sedan barnsben. Då jag arbetade på

Syd kustens ordkonstskola och inledde verksamhet för småbarnsfamiljer på biblioteken runt om i huvudstadsregionen så kom jag alltmer i kontakt med biblioteksvärlden. Jag minns att jag älskade att se de små med sina föräldrar tillsammans upptäcka bokvärlden i form av rim och ramsor som jag sysslade med. Så småningom ville jag söka mig helt till biblioteket för att fortsätta med allting och göra mycket annat också.

Har du något speciellt kundmöte som du vill dela med dig av?

Av allting jag gjort runt om i Vanda är det nog kundmötena i Sandkulla bibliotek med de ivrigaste små läsarna som betyder mest för mig. Jag får verkligen chansen att lära känna dem som lånar och det är betydelsefullt att kunna samarbeta med dem. Då jag går hem på torsdagar efter klockan 16 så är det fint att höra de små kunderna ute på gården ropa hejdå till mig.

Har du några bra boktips?

Det finns otaligt många bra böcker som jag fått chansen att läsa. Till mina personliga favoriter har alltid hört diktsamlingar som jag läst ända sedan unga år. En ny diktsamling som jag tyckte om är *Bländad av död och kärlek: 130 år finlandssvensk poesi* av olika finlandssvenska författare. Ett annat fint verk som utkom nyligen är *Maria Turtschaninoffs Arvejord* som betonar vår tillhörighet till särskilda platser.

För övrigt dras jag också till biografier eller faktaböcker som påminner om eller behandlar vårt eget sätt att leva, sådant som står mig nära, till exempel vänskap i boken *Länge leve vänner: forskning och färdigheter för att stärka dina vänskapsrelationer* av **Frida Andersson, Daniel Ek och Pär Flodin**, samt barn- och ungdomsboken *Undrar om Gud: en bok för nyfikna* av **Joseph Sverker** som ger de unga frihet att fundera vad de tror. **Tove Jansson** och **Kjell Westö** har alltid tillhört mina favoriter och **Sofia och Amanda Chanfreaus** *Giraffens hjärta är ovanligt stort* är en fantasifull och intressant bok som jag läser som bäst.

Fem snabba

- Deckare eller **roman**
- **Skönlitteratur** eller facklitteratur
- **Bokmärke** eller hundöra
- **Poesi** eller tidskrift
- **Läsa i soffan** eller läsa i sängen

Boktips: *Länge leve vänner*, *Bländad av död och kärlek*, *Giraffens hjärta är ovanligt stort*.

Karolina Zilliacus

DU BLIR INTERVJUAD under rubriken Nykomlingen, men i själva verket har du jobbat på högskolebibliotek tidigare. Känner du dig som en nykomling?

– Jag ser mig nog som en nykomling, för jag har mycket att lära mig.

Karolina Zilliacus lämnade posten som bibliotekschef i Pargas och har sedan december i fjol arbetat heltid som servicechef vid Åbo Akademis bibliotek.

Efter tio år vid biblioteket i Pargas och tio år på Kimitoön, fick hon i höstas jobb vid ett universitetsbibliotek som står inför förändringar.

Utvecklingsarbete

Åbo Akademis fastighetsplanering påverkar biblioteken i högsta grad. När kvarteret Stjärnan, ett stenkast från Åbo domkyrka, står klart kommer största delen av ÅAB:s verksamhet att koncentreras till den nyuppförda byggnaden. Att få vara med och skapa och utveckla biblioteket vid Åbo Akademi var det som lockade Zilliacus att söka tjänsten som servicechef.

– Och jag har blivit väl mottagen, inflikar hon.

Den första tiden har präglats av inskolning, möten och självständigt

arbete. Men förstås även gemensamt arbete med det team, eller funktionsområde, som Zilliacus leder. Bland annat har planering av bibliotekets undervisning riktad till studerande legat på arbetsbordet.

– Det finns en otrolig expertis i organisationen och arbetsfältet är betydligt bredare än vad jag är van vid.

Tar du med dig något från allmänna bibliotekssektorn till högskolebiblioteket?

– Det gör jag. Säkert både medvetet och omedvetet. Vid allmänna bibliotek har vi en lång tradition av samarbeten med olika delar av kommunen, men också med externa partners. Vi har också en lång erfarenhet av utveckla biblioteksundervisningen för barn i småbarnspedagogik ända upp till studerande vid gymnasiet. Ett år senare kan samma personer finnas här som studerande, det är inget stort steg.

Det är 20 år sedan du arbetade vid ett högskolebibliotek senast, känner du igen något från den tiden?

– Jag känner igen en hel del. Vi hade förstås inte lika mycket e-resurser då, men biblioteket jag jobbade vid var relativt nytt och jag jobbade en del med utvecklingsfrågor, t.ex. samar-

betet med organisationen och den undervisande personalen.

Samma frågor är aktuella vid biblioteken idag, som ständigt funderar på hur de bäst ska tjäna användarna.

– Om vi inte följer med utvecklingen, kommer användarna inte hitta oss. Vi måste utveckla nya servicekoncept, så att användaren får just det som han eller hon vill ha och behöver.

Vikten av kommunikation

Att kunna kommunicera om förändringar och utveckling är en av nycklarna till en framgångsrik implementering av nya idéer. Under Zilliacus tid som bibliotekschef i Pargas införde staden meröppna bibliotek i skärgården. Användarna hade till en början vissa frågetecken kring hur det skulle fungera, men på sikt bidrog det till en ökad användning av bibliotekets tjänster.

– Man får jobba för emottagandet när man inför något nytt, kommunicera om det och tro på sin idé, säger hon.

Biblioteket ska ha utrymmen där användarna kan vistas. I framtiden skulle Zilliacus vilja se ännu fler möten vid biblioteket. En plats där inte bara universitetet utan hela samhället kunde mötas för evenemang.

– Biblioteket kunde fungera som arena för diskussioner om forskning.

Under intervjun kommer det tydligt fram att Zilliacus drivs av vilja att förändra, utveckla och förbättra, och det är kanske inte så konstigt med tanke på hennes bakgrund vid Blanka-biblioteket – en organisation som hon säger vara en föregångare när det kommer till biblioteksutveckling.

I reservationskön

Från att ha jobbat vid ett allmänt bibliotek med skönlitteraturen bara några steg bort har Zilliacus nu fått stifta bekantskap med reservationskön vid Åbo stadsbibliotek, där en populär bok kan ha över 1000 reserveringar. Förutom närheten till skönlitteraturen kommer hon också sakna sina kollegor.

– Jag kommer sakna människorna och drivkraften som var väldigt stark i Pargas.

Sandra Herrmans

Karolina Zilliacus

Läser just nu: *Lyser och lågar* av Ulla-Lena Lundberg

Rekommenderar: *Klippan i en krets av kvinnor*: Anna Bäckström
– *en aboensisk aktivist* av Pia Heikkilä

I reservationskön: *Kerstin och döden* av Sebastian Johans, och Ann-Christin Antells serie.

Möt föreningens nya
verksamhetskoordinator

Michelle Mattfolk

JAG HETER MICHELLE MATTFOLK och fungerar som verksamhetskoordinator för FSBF från och med årsskiftet. Jag är född i Sverige men flyttade till Finland efter grundskolan. Nu bor jag i Sibbo, och jag har två barn i skolåldern och två hundar. På fritiden läser jag mycket och så motionerar jag ofta med hundarna i skog och mark. När jag får tid över brukar jag läsa mycket barnlitteratur och fundera på ordkonstövningar, och ska snart delta i en bokcirkel.

Hur kom du in i biblioteksbranschen?

Jag är utbildad kulturproducent och jobbade tidigare vid Sydkustens ordkonstskola med att utveckla verksamheten på svenska.

Jag blev behörig biblioteksfunktionär via studier på läroavtal vid Sibbo bibliotek. Efter mina fyra år i Sibbo började jag jobba vid centrumbiblioteket Ode i Helsingfors.

För ungefär ett år sedan fick jag ett vikariat som finskspråkig biblioteksfunktionär på bokbussarna i Helsingfors, och under den tiden började jag utreda och utveckla bokbussarnas service på svenska. Sedan hösten har jag fungerat

Foto: Joanna Lindén-Montes

som svenskspråkig bibliotekarie på bokbussarna i Helsingfors.

Vad lockade dig att söka jobbet som verksamhetskoordinator?

Jag tyckte det skulle vara jätteroligt och spännande att få jobba nationellt och för det nordiska samarbetet.

Jag är själv engagerad i projektet Den nordiska bokslukaren vid Nordisk kulturkontakt i Helsingfors, och önskar att alla biblioteksanställda ska ges möjlighet att få delta i ett tätare nordiskt samarbete som ger stöd och inspiration

till det egna arbetet. Jag vill jobba för att utveckla just sådant här!

Vad har du för förväntningar?

Det känns roligt att direkt kunna få kontakt med bibliotek i hela Svenskfinland genom föreningen. Att få insyn i hur andra jobbar, samt kunna ge och få stöd från andra bibliotek. Jag ser fram emot att leda föreningen i att vara en möjliggörare.

Vad betyder bibliotek för dig?

En demokratisk plats som alla kan komma till – från småbarn till seniorer. Vi har öppna dörrar och låg tröskel. De rörliga bokbussarna erbjuder en viktig tjänst när de kan komma till låntagarna. Det är lättare för rörelsehindrade eller familjer med små barn att få hem böcker från bokbussen som stannar nära hemmet.

Vad är det bästa med FSBF?

Att det är ett glatt gäng som skapar viktiga kontaktytor för biblioteken i Svenskfinland. Att föreningen jobbar för fortbildning och att lyfta viktiga frågor.

Michelles hälsning till föreningsmedlemmarna

Du kan kontakta föreningen med låg tröskel. Om du har något du vill vi ska jobba för eller lyfta upp, ta gärna kontakt med oss. Vi finns till för medlemmarna.

SH

Finlands svenska biblioteksforening rf.

Styrelsen 2022

Anna-Maria Malm, ordf.
Planerare
Nationella utvecklingstjänster/
Biblioteken.fi
Helsingfors stadsbibliotek

Lisa Ahlvik
Specialbibliotekarie
Pedersöre kommunbibliotek

Margareta Danielsson
Informationsspecialist
Hankens bibliotek

Sarah Hagström
Informationsspecialist
Hankens bibliotek

Henrica Lillsjö
Biblioteksamanuens
Åbo Akademis bibliotek

Monica Sandström
Biblioteksfunktionär |
Egenföretagare
Nykarleby stadsbibliotek |
Bildström

Sara Söderbacka
Bibliotekarie
Stadsbiblioteket i Kristinestad

Gun Vestman
Informationsspecialist
Tritonia, Vasa universitet

Teresa Westmark
Bibliotekarie med verksamhetsansvar
Mariehamns stadsbibliotek
Styrelsen nås på fsbf@fsbf.fi

Utanför styrelsen
Michelle Mattfolk
Verksamhetskoordinator
fsbf@fsbf.fi

Sandra Herrmans
Chefredaktör
bibban@fsbf.fi

Medlemsavgift

Ordinarie medlemmar 25 €
Arbetslösa, pensionärer och
föräldralediga 10 €
OBS! Studerande: Gratis

Adressändringar och
medlemsärenden
Adressändringar och andra
medlemsärenden kan meddelas per e-post på
fsbf@fsbf.fi.

Program

Torsdag 11.5

11.30 Anmälan öppnas
12.00 Biblioteksdagarna inleds
12.30 Keynote: **Karolina Andersdotter**: *AI är här! Vad händer i samhället och biblioteken?*
13.15 Bensträckare
13.30 **Eva Costiander-Huldén**: *Den digitala revolutionen och bokhistoria*
14.00 **Victoria Grönlund**: *ADT – självförvårdad uppmärksamhetsstörning: uppkomst och förebyggande. Vad är ADT? Hur förbättra koncentrationen. Kognitiv ergonomi på arbetsplatsen*

Parallellsessioner

Allmänna bibliotek

14.30 Kaffe. **Päivi Jokitalo**: workshop – *Framtidens anställda på biblioteken i Svenskfinland: vad behövs?*
15.30 Rundvandring på Vasa stadsbibliotek och biblioteksmuséet

Expertnätverk för högskolebibliotek

14.30 Gemensam promenad till Akademill
14.45 Kaffe. Presentationer och diskussion
Linda-Marie Evertson: *"Keep Calm and Skriv!", om bibliotekets samarbete med Skrivcentret vid ÅA.*
Heidi Troberg: *Att vara där användarna är. Olika formers online service och handledning för högskolestuderande och personal.*

Viveca Rabb: *Hur jobba med medborgarforskning? Ett pilotprojekt vid ÅAB-Centret för livslångt lärande*

16.30 Egen tid
(incheckning på hotell mm)

18.30 Svenska klubben, restaurang Bacchus: Jubileumsfest med trerättersmiddag och program

Finlands svenska biblioteks dagar

11–12.5.2023 Vasa

Finlands svenska biblioteks dagar 2023 ordnas i Vasa 11-12.5. Föreningen jubilerar och firar att det är 85 år sedan Österbottens svenska biblioteksförening grundades. Det blir digert program i dagarna två och en jubileumsfest på kvällen 11.5. Temat för konferensen är Digital nutid via historiens vingslag. Till konferensen hör också föreningens årsmöte.

Deltagaravgifter

För medlemmar:
en dag 50 €, två dagar 80 €
Icke-medlemmar:
en dag 75 €, två dagar 100 €
Trerättersmiddag till
subventionerat pris 35 €
» Anmäl dig på fsbf.fi

Plats: Vasa Stadsbibliotek
Datum: 11–12.5.2023

Program

Fredag 12.5

09.00 Föreningens årsmöte	11.30 Lunch
10.00 Susanne Ahlroth : <i>Finns det utrymme för böcker och bibliotek i den digitala världen?</i>	12.45 Intervju med Maria Turtschaninoff
10.30 Päivi Jokitalo : <i>Framtidsvisioner i biblioteket</i>	13.30 Ellen Strömberg : <i>Kreativt skrivande med Ellen</i>
11.00 Liza Nordfeldt : <i>Från vision till vardag</i>	14.15 Kaffe och tårta
	14.45 Studiebesök Tritonia / Academill

Varmt välkommen!